ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS

Accountantsverslag 2025

Gemeente Texel

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Aan de raadsleden van gemeente Texel
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

30 juni 2026

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening van uw gemeente voor het boekjaar dat eindigt op 31 december 2025. We hebben onze werkzaamheden uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan 2025. Onze bevindingen en aanbevelingen zijn open en constructief besproken met de ambtelijke organisatie, de wethouder Financiën en met de Auditcommissie.

Het accountantsverslag begint met een samenvatting van onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen. Daarna gaan wij in op de reikwijdte van onze controle, de diepgang waarmee wij gecontroleerd hebben en tot welke oordeel wij gekomen zijn. Vervolgens geven wij onze visie op de informatiewaarde en leesbaarheid van de paragrafen en de programmaverantwoording.

Nadat wij onze analyse hebben gegeven van de financiële positie van uw gemeente, gaan wij in meer detail in op de belangrijkste bevindingen uit onze controlewerkzaamheden. Dit doen wij langs de drie domeinen fysiek, sociaal en bedrijfsvoering.

Vervolgens geven wij op hoofdlijnen ons beeld van de interne beheersing van uw organisatie en gaan we dieper in op de speerpunten die u ons heeft meegegeven tijdens de controle.

We sluiten het accountantsverslag af met bijlagen waarin we bevindingen hebben opgenomen over een aantal wettelijk verplichte onderwerpen, zoals Sisa, WNT en onze onafhankelijkheid. In de bijlage hebben we ook enkele actuele ontwikkelingen gegeven die voor u van belang kunnen zijn.

Dit accountantsverslag is opgezet als interactief document waar u eenvoudig doorheen kunt navigeren door op de menuopties aan de linkerzijde of de onderstreepte woorden te klikken. Wij vragen u terughoudend te zijn met het printen van het accountantsverslag.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking die we ervaren hebben. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

Digitaal ondertekend door:

J.G. Schuijt
30 juni 2026 12:30 +02:00

J.G. Schuijt MSc RA

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt
Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening van uw gemeente. Dit houdt in dat wij van oordeel zijn dat de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording, een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie.

Omdat de goedkeuringstolerantie afhankelijk is van de werkelijke lasten, hebben wij de tolerantie die wij eerder hebben opgenomen in ons controleplan geactualiseerd op basis van de definitieve jaarrekening. De tolerantie die wij bij de controle hebben gehanteerd bedraagt EUR 1.723.000.

Onzekerheden aanwezig, maar onder controletolerantie
Ons goedkeurend oordeel betekent niet dat er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Wel houdt het in dat deze fouten en onzekerheden onder de goedkeuringstolerantie blijven die uw raad heeft vastgesteld. De totale onzekerheid in de jaarrekening is EUR 601.000. Dit bedrag is veel lager dan vorig jaar, terwijl de totale cliëntgebonden kosten juist hoger zijn.

Het college heeft de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven
Het college heeft vastgesteld dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen EUR 14.588.649 bedragen. Dit is hoger dan de vastgestelde verantwoordingsgrens van EUR 1.723.000. De reden voor de onrechtmatigheid is een samenloop van begrotingsonrechtmatigheid (EUR 5.203.819, waarvan EUR 3.905.507 acceptabel) en onrechtmatige aanbestedingen (EUR 9.384.830). Wij zijn niet tot een andere conclusie gekomen dan het college.

Foutherstel op rechtmatigheidsverantwoording 2024 plaatsgevonden
In de rechtmatigheidsverantwoording die is opgenomen in de jaarrekening 2024 heeft het college vastgesteld dat de onrechtmatigheid in totaal EUR 22,0 miljoen bedroeg. Dit jaar heeft voortschrijdend inzicht echter aangetoond dat deze onrechtmatigheid in werkelijkheid hoger was, maar vooral anders verdeeld tussen begrotingsonrechtmatigheid en onrechtmatigheid vanuit het voorwaardencriterium. In overeenstemming met de Kadenota Rechtmatigheid heeft het college deze fout in de rechtmatigheidsverantwoording 2025 herstelt.

Jaarstukken kunnen beter de bestuurlijke hoofdlijn weergeven
Ons samenvattend beeld van de jaarstukken is dat deze veel detail-informatie bevatten en daardoor zeer uitgebreid zijn. Wij hebben vernomen dat dit mede is gedaan vanwege de wensen vanuit de raad die in het verleden geuit zijn. Wij begrijpen deze wens van de gemeenteraad, maar de keerzijde hiervan is dat het veel tijd kost om tot de bestuurlijke hoofdlijn te komen. Daarom raden wij u aan om achtergrondinformatie en informatie die verband houdt met de voortgang van eerder genomen maatregelen op te nemen in een afzonderlijke bijlage.

Een andere constatering is dat, hoewel er in 2025 een goede verbetering heeft plaatsgevonden, de jaarstukken nog niet volledig voldoen aan de eisen die het BBV eraan stellen.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

De informatiewaarde van de programmaverantwoording kan beter
Wij zijn van mening dat de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording voldoende is, maar ook dat verbetering mogelijk is om de raadsleden nog beter in positie te brengen. Dit zit vooral in het nog concreter (SMART) maken van de doelstellingen en resultaten. Niet elk voornemen en actie bevat een duidelijke norm, een beoogd resultaat voor de inwoner of een expliciete evaluatievraag. Ook ontbreekt het aan kritische prestatie-indicatoren (kpi's) op basis waarvan de raad goed kan sturen.

Geen indicaties voor fraude
Tijdens onze controle hebben wij nadrukkelijk aandacht besteed aan het onderwerp fraude. Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voortgekomen voor fraude.

Schattingen door het college zijn evenwichtig
Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen, bijvoorbeeld ten aanzien van de waardering van de (im)materiële vaste activa en de voorzieningen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt beoordeeld en allemaal als evenwichtig aangemerkt..

Financiële positie van uw gemeente is voldoende, maar kwetsbaar
De financiële positie van uw gemeente als geheel is voldoende, maar blijft kwetsbaar. In het bijzonder vragen de solvabiliteit en netto schuldquote de komende jaren aandacht van het college en uw raad. Daarom raden wij u aan om bij iedere begroting, bestuursrapportage en jaarrekening, alsmede bij raadsbesluiten met een materieel financieel effect, de (verwachte) ontwikkeling van de solvabiliteit en netto-schuldquote expliciet zichtbaar te laten maken door het college.

Weerstandsvermogen is toereikend
Uit de analyse van het college blijkt dat het weerstandsvermogen in 2025 is gedaald van 7,36 naar 2,82. Hiermee is deze ratio nog steeds hoger dan norm van tussen 1,0-1,4 die uw raad vooralsnog heeft gesteld in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen. In de Nota is overigens opgenomen dat de gemeenteraad in de financiële verordening vaststelt welk waarderingscijfer de norm is voor het weerstandsvermogen. Dit heeft echter niet plaatsgevonden in de Financiële verordening gemeente Texel 2025. Daarom raden wij u aan om dit alsnog te doen.

De afname van het weerstandsvermogen komt vooral doordat de financiële omvang van de risico's sterker is toegenomen dan de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit. De belangrijkste reden hiervoor is dat het college op basis van een advies van de Raad van Openbaar Bestuur twee aanvullende risico's heeft opgenomen dat de uitkering uit het gemeentefonds wordt ontvangen, flink zal afnemen door de herverdeling van het gemeentefonds.

De jaarafsluiting kan worden verbeterd, samenwerking is goed
De gemeentelijk organisatie maakt een goede ontwikkeling door die ook zichtbaar is in het afsluitproces. Over het algemeen zijn wij dan ook tevreden met de wijze dit proces en de jaarrekeningcontrole zijn verlopen. Desalniettemin zien wij op onderdelen ruimte voor verbetering bij de dossiervorming. Om dit te kunnen realiseren dient de kennis van de medewerkers in het financiële proces verder verbeterd te worden. Tevens raden wij aan om interne controles binnen de financiële administratie op een hoger niveau te brengen, waardoor de kwaliteit van het afsluitdossier omhoog gaat.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Onze belangrijkste bevindingen in het fysiek domein

Verwacht resultaat actieve grondexploitaties verbeterd

Het totaal te verwachten resultaat van alle actieve grondexploitaties samen op eindwaarde bedraagt EUR 2,2 miljoen negatief. Vorig jaar was dit nog EUR 3,3 miljoen negatief. In dit bedrag zat toen ook nog de in 2025 afgesloten exploitatie Jan Drijverschool. Zonder dit project bedroeg het totaal te verwachten resultaat vorig jaar EUR 2,5 miljoen. De belangrijkste reden van de positieve ontwikkeling is de bijstelling van de exploitatie Oosterend. Dit komt vooral omdat de gronden tegen hogere prijzen worden verkocht dan verwacht. Tevens is een subsidie ontvangen om versnelling van de woningbouw mogelijk te maken.

Verwacht verlies ontwikkeling Fonteinschool in resultaatbestemming

In de begroting 2025 is een bedrag meegenomen van EUR 1,0 miljoen voor het verlies dat de gemeente maakt bij het herontwikkelen van de voormalige Fonteinschool. Dit verlies mag volgens het BBV pas in de jaarrekening worden meegenomen, nadat de grondexploitatie door de raad is geopend. Dit heeft niet plaatsgevonden in 2025. Daarom heeft het college voorgesteld om het positieve verschil tussen begroting en jaarrekening dat door het nog niet openen van de grondexploitatie veroorzaakt is, op te nemen in een bestemmingsreserve.

Richt de interne beheersing van de verhuurexploitatie tijdig in

De consequentie van het besluit om zelf 25 sociale huurwoningen te exploiteren is dat de gemeente de rol van woningverhuurder op zich heeft genomen. Dit vraagt van uw organisatie dat zij op korte termijn de administratieve organisatie en interne beheersing inricht om rechtmatige sociale verhuur mogelijk te maken. Op het moment van onze controlewerkzaamheden moest dit proces nog worden afgerond.

Onze belangrijkste bevindingen in het sociaal domein

Kosten jeugdzorg in 2025 met 29,1% toegenomen

De stijging van de kosten in de jeugdzorg betreft EUR 1,2 miljoen (29,1%) en is te wijten aan hogere prijzen door indexaties, maar vooral aan een verdere groei in het aantal cliënten in de zorg met een gemiddeld steeds zwaardere zorgbehoefte, Wij zien deze trend landelijk plaatsvinden, maar signaleren wel direct dat dit binnen uw gemeente (ver) bovengemiddeld is. Naast het feit dat er een beperkt aantal dure cliënten zijn die meer en zwaardere zorg nodig hebben, signaleren wij ook dat de kosten voor de preventie in 2025 zijn afgenomen. Onze ervaring is echter dat een investering in de preventie (de voorkant van het proces) vaak leidt tot lagere cliëntgebonden kosten. Daarom raden wij u aan om te onderzoeken welke aanvullende maatregelen nog kunnen worden getroffen om meer grip te krijgen op de omvang en kwaliteit van de instroom in de zorg.

Goede aanzet gemaakt om prestatielevering zorg zelf vast te stellen

Om de prestatielevering door de zorgverleners vast te stellen werd tot vorig jaar volledig gesteund op de productieverantwoordingen van deze zorgverleners. Hierdoor was u voor de rechtmatige uitvoering van de processen binnen het sociaal domein afhankelijk van derde partijen. Wij hebben daarom aanbevolen om de prestatielevering van de zorg door de eigen organisatie vast te laten stellen. Dit jaar hebben wij geconstateerd dat een goede aanzet gemaakt is om hieraan invulling te geven. Dit heeft ertoe geleid dat er geen onzekerheid meer is ten aanzien van de levering van de Wmo zorg in natura. Wel zijn er nog onzekerheden voor de jeugdzorg in natura en de zorg die via pgb budgetten wordt betaald. Hoewel dit vervelend is, vinden wij het een compliment waard dat de organisatie dit zelf heeft weten vast te stellen.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Samenvatting van onze bevindingen en aanbevelingen

Onze belangrijkste bevindingen in het domein bedrijfsvoering

Het resultaat na bestemming is in de jaarrekening 2025 uitgekomen op EUR 3,5 miljoen. In de primaire begroting en de tussentijdse rapportages worden verwachte resultaten direct in de reserves verantwoord, waardoor het verwachte resultaat na bestemming altijd uitkomt op nul. Wij geven u in overweging om reservemutaties alleen bij de jaarrekening voor te stellen aan de raad. Hierdoor is het beter mogelijk om gedurende het jaar analyses op te stellen en wordt het inzicht in de daadwerkelijke resultaatontwikkeling bevorderd.

De positieve afwijking van het resultaat ten opzichte van de begroting is ook zichtbaar in voorgaande jaren. Dit beeld vraagt naar onze mening om een overzichtelijke bestuurlijke analyse van de oorzaken. Naar onze mening ontbreekt juist dit overzichtelijke, samenvattende bestuurlijk overzicht in de jaarstukken. Daarom hebben wij het college aangeraden om vanaf 2026 de jaarstukken te beginnen met een financiële samenvatting van maximaal twee pagina's, waarin het werkelijke resultaat wordt afgezet tegen de bijgestelde begroting.

Uw speerpunten zijn uitgewerkt in dit verslag

Voor 2025 heeft u ons via de auditcommissie de volgende speerpunten meegegeven:

- De interne beheersing bij het verlenen en vaststellen van Beleidsgestuurde Contract Financiering (BCF) subsidies
- De opzet en uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC), inclusief voorstellen tot verbetering

Interne beheersing verlenen en vaststellen BCF subsidies

De conclusie uit onze werkzaamheden, maar ook uit die van de VIC, is dat de kwaliteit en volledigheid van de dossieropbouw van de BCF subsidies wisselend is, en in meerdere gevallen zelfs onvoldoende om de rechtmatigheid vast te kunnen stellen. Structurele verbeteringen in dossiervorming, het gebruik van correcte zaaknummers en het borgen van alle relevante stukken zijn noodzakelijk om de rechtmatige uitvoering van de BCF subsidieregeling te waarborgen. Wij hebben het college aangeraden om:

- een eenduidig proces in te richten voor verstrekte subsidies, waaronder BCF,
- de Algemene Subsidieverordening 2020 te actualiseren;
- meer verbinding te leggen tussen de doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten;
- bij het verlenen van de subsidies concretere afspraken te maken over maatschappelijke effecten.

Opzet en uitvoering van de VIC, inclusief voorstellen tot verbetering

De samenwerking en communicatie met de medewerkers van de VIC is erg prettig verlopen. De VIC-documentatie is volledig en goed controleerbaar. Hierdoor konden wij in onze controle effectief gebruik maken van de bevindingen van de VIC en zijn doublures voorkomen. Het controleplan heeft in 2025 in opzet en uitvoering een goede ontwikkeling doorgemaakt. Daarnaast zijn nieuwe werkprogramma's ontwikkeld die de komende jaren verder op maat gemaakt worden. Wij hebben de concerncontroller enkele aanbevelingen gegeven om het VIC-plan technisch inhoudelijk nog beter uit te werken. Daarnaast hebben we enkele tips gegeven om het VIC-plan beleids- en procesmatig verder door te ontwikkelen. Deze tips zijn deels al meegenomen in het VIC plan 2026.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

De reikwijdte van onze controle

U heeft ons verzocht om de jaarrekening 2025 van uw gemeente te controleren. De jaarstukken bestaan uit meerdere onderdelen, welke wij niet allemaal met dezelfde diepgang controleren. In het controleplan hebben wij afspraken met u gemaakt over de reikwijdte van de controle.

Wij bevestigen dat de definitieve reikwijdte van de controle gelijk is aan die in het controleplan. Onderstaand hebben wij een samenvatting opgenomen op welke wijze wij de verschillende onderdelen van de jaarstukken in onze controle hebben betrokken.

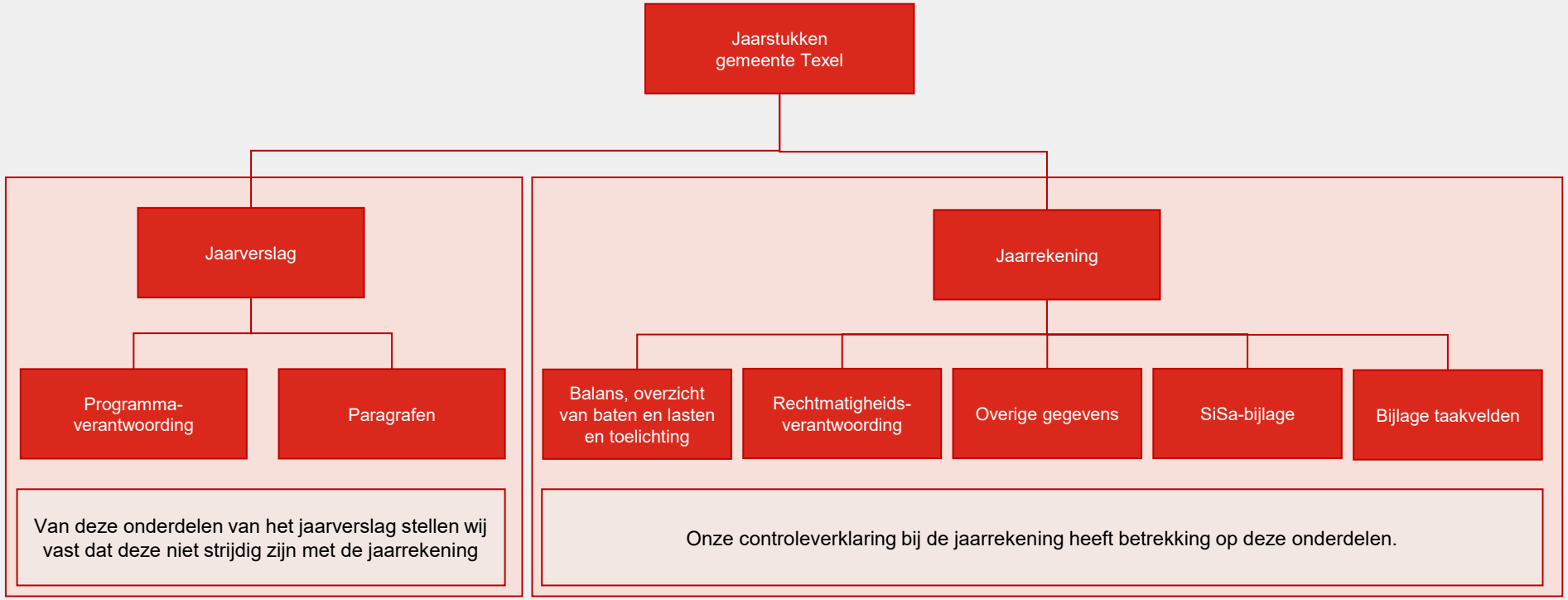

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Dit zijn de definitieve toleranties die wij hebben gebruikt tijdens onze controle

Toleranties

De jaarrekening hoeft niet helemaal vrij te zijn van fouten en onzekerheden voordat wij een goedkeurend oordeel mogen afgeven bij de jaarrekening. Wij mogen op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) rekening houden met goedkeuringstoleranties. U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstoleranties wij hanteren.

De maximale omvang van de goedkeuringstolerantie in het BADO is met ingang van het boekjaar 2025 gewijzigd en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves. Als raad kunt u wel besluiten om ons te vragen de jaarrekening met een lagere tolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan.

Wij geven pas een niet-goedkeurende verklaring af als wij afwijkingen in de jaarrekening constateren boven deze grenzen. Om de totale omvang van de afwijkingen te bepalen, moeten wij met ingang van dit jaar de fouten en onzekerheden bij elkaar optellen.

De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel kan als volgt worden samengevat:.

	≤ 2%	≤ 4%	≥ 4%
Afwijkingen en onzekerheden	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding of Afkeuring

Uitvoeringstolerantie

Omdat wij in de controle gebruik maken van deelwaarnemingen en steekproeven zijn wij volgens onze beroepsregels verplicht om een deel van de goedkeuringstolerantie te ‘reserveren’ voor onontdekte fouten. Om die reden doen wij een afslag van 20% op de goedkeuringstolerantie om te komen tot onze uitvoeringstolerantie. De uitvoeringstolerantie wordt door ons gebruikt in de uitvoering van de controle.

Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is de grens waarboven wij gevonden afwijkingen aan u rapporteren. Deze grens bepaalt u zelf en is afhankelijk van de mate van detail waarmee u geïnformeerd wilt worden. De hoogte van de rapporteringstolerantie heeft geen invloed op de nauwkeurigheid of diepgang van onze aanpak. U heeft deze grens vastgesteld op EUR 50.000.

Samenvatting van onze tolerantiegrenzen

Voor dit controlejaar hebben wij de onderstaande goedkeuringstoleranties gehanteerd. Omdat de werkelijke lasten exclusief toevoegingen aan de reserves hoger zijn dan in de begroting werd verwacht, zijn deze toleranties hoger dan dat wij eerder hebben gemeld in ons controleplan.

Tolerantie	Bedrag
Goedkeuringstolerantie	1.723.000
Uitvoeringstolerantie	1.378.400
Rapporteringstolerantie	50.000

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Dit zijn de definitieve toleranties die wij hebben gebruikt tijdens onze controle

Single information, Single audit (SiSa)

Via de SiSa-bijlage bij de jaarrekening legt u verantwoording af over van ministeries en provincies ontvangen specifieke uitkeringen. De hiervoor toegepaste uitvoeringstolerantie wijkt niet af van de jaarrekening. In het BADO zijn specifieke rapporteringstoleranties gegeven waaraan wij ons moeten houden. Hiervoor verwijzen we graag naar artikel 5 van het BADO.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de controle op de verantwoording in het kader van de WNT gelden de toleranties zoals jaarlijks gepubliceerd in het Controleprotocol WNT. De betreffende toleranties variëren van 0 (in geval van wel/niet opnemen functionarissen) tot enkele duizenden euro’s ten aanzien van onjuistheden in de verantwoording.

Samenvatting
Jaarrekening
Reikwijdte van de controle
Goedkeuringstolerantie
Ons getrouwheidsoordeel
Samenvatting bevindingen
Rechtmatigheidsverantwoording
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Wij geven een goedkeurend oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening

Ons oordeel bij uw jaarrekening

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening van uw gemeente. Derhalve is ons oordeel dat de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheids-verantwoording, een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie.

Bevindingen blijven binnen de tolerantie

Ons goedkeurend oordeel betekent niet dat er geen onzekerheden geconstateerd zijn. Wel houdt het in dat deze onzekerheden onder de goedkeuringstolerantie blijven die uw raad heeft vastgesteld. Dit hebben wij in onderstaande tabel samengevat. Op de volgende pagina kunt u lezen om welke specifieke onzekerheden het gaat.

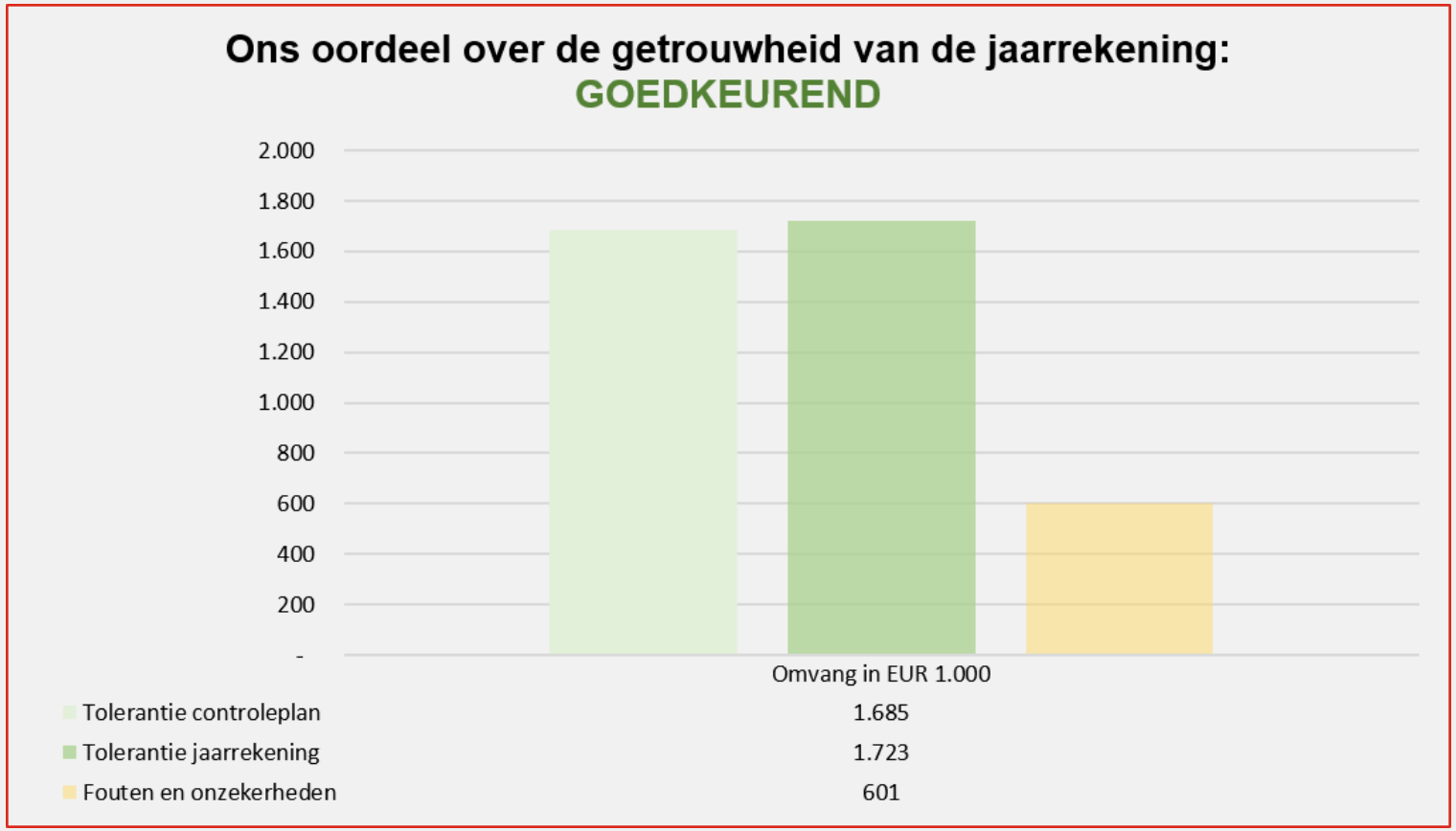

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Fouten en onzekerheden in de jaarrekening nader uitgelicht

Fouten

Er zijn geen niet-gecorrigeerde fouten boven de rapporteringstolerantie.

Onzekerheden

De onzekerheden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving onzekerheid	Bedrag in EUR 1.000
Levering Jeugdzorg niet vastgesteld	479
Levering zorg via pgb niet vastgesteld	122
Totaal	**601**

Levering Jeugdzorg in natura niet vastgesteld

De zorgverleners die een totale productie leveren van meer dan EUR 200.000, dienen een verantwoording te verstrekken voorzien van een accountantsverklaring waaruit blijkt dat de zorg daadwerkelijk geleverd is. Het college heeft geconstateerd dat enkele zorgverleners dit niet (tijdig) hebben gedaan, dan wel een niet-goedkeurende verklaring hebben meegestuurd. De totale omvang van de onzekerheid die uit deze constatering is ontstaan, bedraagt ongeveer EUR 479.000.

Om deze onzekerheid te verlagen heeft het college controles uitgevoerd op de prestatielevering van deze zorg. Uit deze werkzaamheden is niet gebleken dat de zorg daadwerkelijk geleverd is, voornamelijk omdat het in de jeugdzorg moeilijk is om, vanwege de privacywetgeving, de juiste gegevens te krijgen. Daarom nemen wij het gehele bedrag mee als onzekerheid in onze oordeelsvorming.

Dit bedrag is veel lager dan vorig jaar, terwijl de totale cliëntgebonden kosten juist hoger zijn. Hierdoor kunnen wij, ondanks de wettelijke lagere controletolerantie, toch een goedkeurende controleverklaring afgeven bij de jaarrekening 2025.

Levering Pgb-zorg niet vastgesteld

Naast de zorg in natura, verstrekt de gemeente ook een bedrag van EUR 122.000 aan Pgb-budgetten. Op deze categorie zorg heeft het college geen aanvullende werkzaamheden uitgevoerd om de levering vast te stellen. Daarom nemen wij de totale pgb-lasten mee als onzekerheid in onze oordeelsvorming.

Samenvatting
Jaarrekening
Reikwijdte van de controle
Goedkeuringstolerantie
Ons getrouwheidsoordeel
Samenvatting bevindingen
Rechtmatigheidsverantwoording
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Het college heeft de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven

Achtergrond

Dit jaar heeft het college wederom een eigen oordeel gegeven bij de rechtmatigheid van de jaarrekening. Deze rechtmatigheids-verantwoording is onderdeel van de jaarrekening en valt daarom binnen de reikwijdte van onze controle. Daarmee zijn voor de raad waarborgen ingebouwd dat het college niet zomaar de verantwoording kan opstellen en afgeven.

Bij rechtmatigheid in dit kader bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Baten, lasten en balansmutaties moeten rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rechtmatigheidsverantwoording door het college gaat dus primair om de financiële beheershandelingen.

Rechtmatigheidscriteria

In de rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de volgende drie rechtmatigheidscriteria:

- **Begrotingsrechtmatigheid:** handelt het college binnen de door u beschikbaar gestelde budgetten en kredieten.
- **Misbruik en oneigenlijk gebruik:** zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?
- **Voorwaardencriterium:** zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?

Alle andere criteria worden afgedekt door het oordeel van de accountant over het getrouwe beeld van de jaarrekening. Deze hoeven niet vermeld te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Verantwoordingsgrens

In de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het college over geconstateerde afwijkingen. Onder afwijkingen wordt verstaan fouten en onduidelijkheden over de rechtmatigheid van een financiële beheershandeling. U heeft ervoor gekozen om de verantwoordings-grens vast te stellen op de maximale grens van 2% van de werkelijke lasten, exclusief toevoegingen aan de reserves. Dit is gelijk aan (afgerond) EUR 1.723.000 miljoen.

Vaststelling door het college

Het college heeft vastgesteld dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen EUR 14.588.649 bedragen. Dit is hoger dan de verantwoordingsgrens. De reden voor de onrechtmatigheid is een samenloop van begrotingsonrechtmatigheid (EUR 5.203.819), en onrechtmatige aanbestedingen (EUR 9.384.830). De details zijn toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. De wijze waarop dit is gebeurd vinden wij erg transparant en geeft beter inzicht in de oorzaken en gevolgen van de fouten en onduidelijkheden dan bij andere gemeenten.

Samenvatting
Jaarrekening
Reikwijdte van de controle
Goedkeuringstolerantie
Ons getrouwheidsoordeel
Samenvatting bevindingen
Rechtmatigheidsverantwoording
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS

Het college heeft de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven

Foutherstel op rechtmatigheidsverantwoording 2024 plaatsgevonden

In de rechtmatigheidsverantwoording die is opgenomen in de jaarrekening 2024 heeft het college vastgesteld dat de onrechtmatigheid in totaal EUR 22,0 miljoen bedroeg. Dit jaar heeft voortschrijdend inzicht echter aangetoond dat deze onrechtmatigheid in werkelijkheid hoger was, maar vooral anders verdeeld tussen begrotingsonrechtmatigheid en onrechtmatigheid vanuit het voorwaardencriterium. In overeenstemming met de Kadenota Rechtmatigheid heeft het college deze fout in de rechtmatigheids-verantwoording 2025 herstelt. In de paragraaf Bedrijfsvoering heeft het college de achtergrond van de fout in detail toegelicht.

Ons oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording

Wij hebben de werkzaamheden die door en namens het college zijn uitgevoerd om tot de rechtmatigheidsverantwoording te komen in detail beoordeeld, inclusief het foutherstel afkomstig uit 2024. Op basis van deze werkzaamheden zijn wij niet tot een andere conclusie gekomen dan het college, Daarom hebben wij geoordeeld dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid.

Voorwaardencriterium

Eigen inkoopbeleid opgenomen in normenkader

Op 17 december 2025 heeft uw gemeenteraad het normenkader vastgesteld dat het college gebruikt heeft bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. In het normenkader staat een opsomming van alle wet- en regelgeving met een financiële effect op de jaarrekening waaraan het college de rechtmatigheid van haar handelen moet toetsen. Hoewel het niet gebruikelijk is, is het een keuze van uw raad om in dat normenkader ook besluiten op te nemen die door uw raad zijn gemandateerd aan het college.

Wij hebben geconstateerd dat in het normenkader dat uw raad heeft vastgesteld verschillende collegebesluiten en beleidsregels zijn opgenomen, waaronder het interne inkoopbeleid. Dit zorgt ervoor dat het kader dat u met het college heeft afgesproken strikter is dan bij andere gemeenten.

Mede omdat het interne inkoopbeleid is opgenomen in het normenkader, is de onrechtmatigheid op het voorwaardencriterium in vergelijking met andere gemeenten erg hoog. Van de totale onrecht-matigheid binnen het aanbestedingsproces van EUR 9,4 miljoen, heeft ongeveer EUR 6,3 miljoen betrekking op het eigen inkoopbeleid.

Om beter vergelijkbaar te zijn met andere gemeenten, het college alleen te laten toetsen aan externe wetgeving en beleid dat uw als raad zelf heeft willen vaststellen en de controlecapaciteit binnen de gemeente niet te overbelasten, raden wij u aan om met ingang van 2026 het normenkader in overeenstemming te brengen met de minimale eisen die de Kadernota Rechtmatigheid daaraan stelt.

Samenvatting

Jaarrekening

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Ons getrouwheidsoordeel

Samenvatting bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Het college heeft de rechtmatigheidsverantwoording afgegeven

M&O criterium

Maak M&O onderdeel van uw beheersingskader

In de kadernota Rechtmatigheid adviseert de commissie BBV om een overkoepelend beleidsstuk M&O te maken. Deze bevat naast de filosofie, algemene uitgangspunten en risicoanalyse ook maatregelen ter voorkoming en afdoening. Uw gemeente beschikt (nog) niet over een specifiek M&O beleid. Wel zijn er verspreid in de organisatie in opzet beheersmaatregelen aanwezig ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Naar onze mening is de borging van het M&O criterium echter nog onvoldoende uitgewerkt. Er ontbreekt een formeel en samenhangend M&O-kader waarin per proces of domein expliciet is vastgelegd welke beheersmaatregelen van toepassing zijn, hoe deze worden bewaakt en op welke wijze hierover wordt gerapporteerd. Daarnaast is geen centrale verantwoordelijkheid of toezichtstructuur ingericht voor de bewaking van de naleving van de M&O-maatregelen. Wij hebben begrepen dat het college voornemens is om het M&O-criterium op te nemen in het toekomstige beheersingskader. Voor deze uitwerking is nog geen concrete planning, prioritering of implementatie-strategie vastgesteld. Hierdoor wordt het M&O-criterium in de huidige praktijk beperkt toegepast en is het onvoldoende ingebed in de dagelijkse uitvoering van processen. Het gevolg hiervan is dat de preventieve beheersing van M&O onvoldoende is ingericht en dat afwijkingen met name achteraf worden gesignaleerd. Daarom hebben wij het college aangeraden om de uitvoering en bewaking van M&O-maatregelen structureel te borgen, hierover periodiek te rapporteren en het M&O-beleid verder uit te werken, inclusief een duidelijke toedeling van verantwoordelijkheden voor uitvoering, toezicht en rapportage.

Begrotingscriterium

Financiële verordening geeft goed inhoud aan het begrotingscriterium

Naar onze mening geeft uw financiële verordening in artikel 12 goed inhoud aan de randvoorwaarden van het begrotingscriterium. In dit artikel is door de raad antwoord gegeven op de vraag welke overschrijdingen van de begroting als acceptabel worden aangemerkt. Deze overschrijdingen moeten wel benoemd worden in de rechtmatigheidsverantwoording, maar hoeven niet nader te worden toegelicht. Tevens is in dit artikel opgenomen wat de spelregels zijn ten aanzien van het tijdig melden van onderschrijding van lasten en afwijkingen van de begrote baten. Hiermee heeft u voldaan aan de eisen en aanbevelingen van de commissie BBV.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Jaarstukken algemeen
Programmaverantwoording
Paragrafen
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de jaarstukken in het algemeen

In dit deel van ons accountantsverslag geven wij ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de jaarstukken. Ons oordeel is gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit het perspectief van de raadsleden. Daarnaast beoordelen wij of de programmaverantwoording en paragrafen in overeenstemming zijn met de jaarrekening en voldoen aan alle eisen die het BBV aan deze documenten stelt.

We geven eerst ons algemene beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de jaarstukken. Vervolgens gaan we specifiek in op de programmaverantwoording en paragrafen.

Ons samenvattend beeld van de jaarstukken

Ons samenvattend beeld van de jaarstukken is dat deze veel detailinformatie bevatten en daardoor zeer uitgebreid zijn. Wij hebben vernomen dat dit mede is gedaan vanwege de wensen vanuit de raad die in het verleden geuit zijn.

Wij begrijpen deze wens van de gemeenteraad om informatie, maar de keerzijde hiervan is, dat het de raadsleden naar onze mening veel tijd kost om tot de bestuurlijke hoofdlijn te komen. Onze ervaring is dat hoe dikker het document is, hoe minder goed het gelezen wordt. Daarom raden wij u aan om achtergrondinformatie en informatie die verband houdt met de voortgang van eerder genomen maatregelen op te nemen in een afzonderlijke bijlage.

Een andere constatering is dat, hoewel er in 2025 een goede verbetering heeft plaatsgevonden, de jaarstukken nog niet volledig voldoen aan de eisen die het BBV eraan stellen.

Op de volgende pagina hebben wij de enkele tips opgenomen voor het college om de leesbaarheid en informatie waarde van de jaarstukken ter verbeteren.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Jaarstukken algemeen
Programmaverantwoording
Paragrafen
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de jaarstukken in het algemeen

Onderdeel	Beeld	Tip
Programma-verantwoording	De programmaverantwoording kent een duidelijke structuur, maar is zeer omvangrijk en bevatten veel uitvoeringsdetail, historische raadsbesluitteksten en achtergrondinformatie. Daardoor kost het de raad veel tijd om tot de bestuurlijke hoofdlijn te komen.	Voeg per programma een korte bestuurlijke samenvatting toe: wat ging goed, wat viel tegen, wat vraagt besluitvorming of bijsturing? Dit verhoogt de leesbaarheid voor de raad aanzienlijk.
		Maak consequenter onderscheid tussen activiteit, output en maatschappelijk effect. Dit verbetert het SMART-gehalte en maakt de stukken meer sturingsgericht.
		Indien detailinformatie over oude maatregelen, subsidies en historische besluiten gewenst is, plaats deze dan zoveel mogelijk in bijlagen. Dit houdt de hoofdlijn in het programma leesbaar.
Paragrafen	De paragrafen zijn redelijk tot goed uitgewerkt. De paragrafen Lokale lasten, Bedrijfsvoering, Financiering en Weerstandsvermogen bevatten inhoudelijk bruikbare informatie, maar zijn ook weer erg omvangrijk.	Voeg per paragraaf een samenvattend kader toe met trends, risico's en bestuurlijke conclusie. Dit vergroot de informatiewaarde.
		Maak in het weerstandsvermogen duidelijker welke ontwikkelingen van de kengetallen tijdelijk zijn en welke structureel. Dit voorkomt een te optimistische duiding van deze kengetallen.
Jaarrekening	De jaarrekening is inhoudelijk bruikbaar voor financieel specialisten, maar lastig te begrijpen voor raadsleden zonder financiële achtergrond.	Geef meer inhoudelijke toelichting bij de balansposten en verplichte overzichten, zoals het overzicht met incidentele baten en lasten. Dit maakt de jaarrekening makkelijker te lezen en beter te interpreteren.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Jaarstukken algemeen

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording

Hieronder hebben wij ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording samengevat in tabelvorm.

Aspect verantwoording	2025	2024
Leesbaarheid	🟡	🟡
Informatiewaarde	🟡	🟡
Overeenstemming met jaarrekening	🟢	🟢
In overeenstemming met het BBV	🟢	🟢

Legenda	Betekenis
🔴	Voldoet niet of beperkt aan de norm
🟡	Voldoet aan de norm; verbetering is mogelijk om de raadsleden beter in positie te brengen
🟢	Voldoet aan de norm en brengt het algemeen bestuur goed in positie

Uit deze beoordeling blijkt dat de leesbaarheid en informatiewaarde van de programmaverantwoording naar onze mening voldoende is, maar ook dat verbetering mogelijk is om de raadsleden nog beter in positie te brengen. Dit zit vooral in het nog concreter (SMART) maken van de doelstellingen en resultaten. Er is vooral beschreven welke activiteiten zijn uitgevoerd. Minder sterk zijn de elementen meetbaarheid en effectgerichtheid. Niet elk voornemen en actie bevat een duidelijke norm, een beoogd resultaat voor de inwoner of een expliciete evaluatievraag. Ook ontbreekt het aan kritische prestatie-indicatoren (kpi's) op basis waarvan de raad goed kan sturen.

In onderstaande tabel hebben wij dit samengevat:

SMART-element	Score	Toelichting
Specifiek	🟡	De prestaties uit de begroting zijn over het algemeen concreet geformuleerd en komen herkenbaar terug in de jaarstukken. De bewoordingen zijn nog wel erg algemeen.
Meetbaar	🔴	Er zijn wel indicatoren, maar een deel is vertraagd, nog niet beschikbaar of onvoldoende gekoppeld aan concrete streefwaarden en gewenste effecten.
Acceptabel	🟡	De keuzes passen bij de schaal van Texel en de bestuurlijke omgeving, maar de bezetting van de organisatie en vertraging in de uitvoering van de ambities zorgen dat niet alles gerealiseerd wordt of kan worden.
Realistisch	🟡	De keuzes passen bij de schaal van Texel en de bestuurlijke omgeving, maar de bezetting van de organisatie en vertraging in de uitvoering van de ambities zorgen dat niet alles gerealiseerd wordt of kan worden.
Tijdsgebonden	🟢	Veel acties en maatregelen hebben een planning of einddatum, maar worden niet tijdig uitgevoerd. Dit wordt vaak pas achteraf inzichtelijk.

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Jaarstukken algemeen

Programmaverantwoording

Paragrafen

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

In onze visie vormen de paragrafen een belangrijk onderdeel voor de raad om haar controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. In deze paragrafen moet het college verantwoording afleggen over een aantal belangrijke beleidsmatige onderwerpen die dwars door de programma's heen snijden. Daarom geven wij ook ten aanzien van de paragrafen ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde. Tevens beoordelen we of de paragrafen in overeenstemming zijn met de jaarrekening en voldoen aan alle eisen die het BBV aan de paragrafen stelt. Samenvattend geldt dat wij de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen over het algemeen redelijk tot goed vinden.

Tegelijkertijd bestaan er wel duidelijke verschillen tussen de verschillende paragrafen. Dit hebben wij in dit onderdeel per paragraaf gedaan. Hierbij is de volgende legenda gehanteerd:

Legenda	Betekenis
🔴	Voldoet niet of beperkt aan de norm
🟡	Voldoet aan de norm, maar verdere verbetering is mogelijk om het algemeen bestuur beter in positie te brengen
🟢	Voldoet aan de norm en brengt het algemeen bestuur goed in positie

Proces	2025	2024	Belangrijkste bevindingen en observaties
Weerstandsvermogen	🟡	🟡	De paragraaf biedt een goede basis om inzicht te krijgen in de risico's en financiële positie van de gemeente, maar naar onze mening is de analyse op onderdelen te positief. De stijgende schuldquote en dalende solvabiliteit geven aanleiding tot een scherpere trendduiding, ook richting de toekomst.
Lokale heffingen	🟡	🟡	Alle voor de gemeenteraad belangrijke onderdelen zijn opgenomen, maar door de omvang en technische invulling van de paragraaf zijn de leesbaarheid en informatiewaarde naar onze mening nog te beperkt.
Onderhoud kapitaalgoederen	🟡	🟡	De paragraaf is uitvoering en bevat veel informatie, maar een overzichtelijke financiële doorvertaling van het onderhoud per kapitaalgoed en een bestuurlijke samenvatting ontbreken naar onze mening.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Jaarstukken algemeen
Programmaverantwoording
Paragrafen
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Ons beeld van de leesbaarheid en informatiewaarde van de paragrafen

Proces	2025	2024	Belangrijkste bevindingen en observaties
Grondbeleid	●	●	
Financiering	●	●	Ook in deze paragraaf worden alle verplichte onderdelen vooral vanuit de techniek behandeld, maar een duidelijke bestuurlijke duiding ontbreekt. De vraag wat de bevindingen betekenen voor de gemeenteraad wordt niet goed beantwoord. Als voorbeeld noemen we de relatie tussen de leningenportefeuille en de vertraging in de investeringen.
Bedrijfsvoering	●	●	
Verbonden partijen	●	●	De paragraaf bevat alle onderdelen die het BBV en de financiële verordening voorschrijven. De informatiewaarde kan worden verbeterd door de risico's voor de gemeente die voortkomen uit de verbonden partijen compacter en scherper op te schrijven.
Wet Open Overheid (Woo)	●	●	In 2024 was deze paragraaf nog niet expliciet opgenomen in het BBV. Met de wijziging in het besluit is ook meer richting gegeven aan de inhoud van de paragraaf. Wij vinden dat de paragraaf compact is, maar voor de raad zou meer inzicht in prestaties en doorlooptijden helpen.
Overhead	●	●	Deze paragraaf is niet wettelijk verplicht, noch wordt in de financiële verordening gevraagd om deze paragraaf toe te voegen. De informatiewaarde en bruikbaarheid van de paragraaf is naar onze mening beperkt. De inhoud ervan zou eventueel kunnen worden meegenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Kengetallen BBV
Weerstandsvermogen
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

In onze controle moeten wij expliciet aandacht besteden aan de geschiktheid van de door het college gehanteerde en onderbouwde veronderstellingen inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Om aan deze eis te voldoen hebben wij onder andere kennis genomen van de in jaarstukken opgenomen paragraaf "Weerstandsvermogen", waarin het college de relatie heeft gelegd tussen de onderkende risico's, de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen. Ten aanzien van deze analyse hebben wij overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Een nadere analyse van uw weerstandsvermogen hebben we op deze pagina gegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit is naar haar aard subjectief
Een belangrijk nadeel van de benodigde weerstandscapaciteit is dat deze subjectief is. Het is volledig afhankelijk van de kwaliteit van het risicomanagement en de mogelijkheid om de maximale omvang en kans van voordoen van de risico's te bepalen. In de praktijk is dit vaak weerbarstiger dan uit de paragraaf Weerstandsvermogen blijkt.

Later in dit rapport hebben wij aangegeven dat wij, ondanks het goede beleidskader, van mening zijn dat het risicomanagement nog onvoldoende een onderdeel van de normale bedrijfsvoering vormt. Hierdoor kan niet zomaar gesteld worden dat de risico's die genoemd zijn in de paragraaf juist en volledig zijn. Wel vormen ze naar onze mening een adequate afspiegeling van het risicoprofiel van uw gemeente in vergelijking met andere gemeenten.

De financiële positie is voldoende, maar kwetsbaar
Wij hebben vastgesteld of de door het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen. Uit de analyse van het college in de jaarstukken blijkt op het eerste gezicht dat de financiële positie van de gemeente voldoende is. Dat oordeel is verdedigbaar, maar moet wel met nuance worden gelezen. Omdat er in 2025 een fors bedrag geïnvesteerd is, met name in het Thijssehuis en de flexwoningen aan de Rietdijk, hebben de kengetallen zich negatief ontwikkeld. Dit geldt vooral voor de netto-schuldquote die is toegenomen van 58,0% naar 72,7%.

Hetzelfde beeld zien we in de begroting 2026. Ook hierin signaleren we dat de solvabiliteit de komende jaren (sterk) zal afnemen tot 25,0% als u alle ambities wilt realiseren. Tevens zal dit leiden tot een toename in de netto-schuldquote naar 129,0%. Voor een kleine gemeente als Texel zijn de percentages die fors negatief afwijken bij het landelijk gemiddelde.

Om goed grip te houden op de financiële positie van de gemeente, raden wij u aan om bij iedere begroting, bestuursrapportage en jaarrekening, alsmede bij raadsbesluiten met een materieel financieel effect, de (verwachte) ontwikkeling van de solvabiliteit en netto-schuldquote expliciet zichtbaar te maken. In aanvulling daarop raden wij u aan om de doorkijk van de financiële positie te verhogen naar vier jaar. Nu is dat in de begroting 2026 nog twee jaar.

In de tabel op de volgende pagina hebben wij een korte analyse opgenomen per kengetal, inclusief een doorkijk naar de begroting 2027 indien de huidige ambities worden gerealiseerd.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Kengetallen BBV
Weerstandsvermogen
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze analyse van uw financiële positie

Kengetal	Begroting 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024	Begroting 2027	Analyse
Netto schuldquote	100,0%	72,7%	58,0%	129,0%	De werkelijke omvang van dit kengetal is beter dan begroot. Dat komt vooral doordat investeringen later zijn uitgevoerd dan waarmee in de begroting rekening was gehouden en omdat baten hoger uitvallen. Tegelijk stijgt de schuldquote wel ten opzichte van 2024 en wordt een verdere toename richting de kritische grens van 130,0% verwacht.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	93,0%	66,1%	51,7%	113,0%	De nettoschuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen laat eenzelfde trend zien als de reguliere netto schuldquote. Dit houdt in dat de komende jaren geen geld geleend zal worden ten behoeve van derde partijen.
Solvabiliteitsratio	30,0%	33,7%	35,4%	25,0%	De solvabiliteit is beter dan begroot, maar lager dan vorig jaar. De verwachting is dat de daling zal doorzetten naar 25,0%. Voor een kleine eilandgemeente met een hoog ambitieniveau is dit een reëel aandachtspunt.
Structurele exploitatieruimte	3,0%	3,5%	2,6%	1,0%	De structurele exploitatieruimte lijkt een stabiel niveau te hebben. Kanttekening hierbij is dat in het verleden niet expliciet inzichtelijk werd gemaakt hoe hoog de incidentele baten en lasten waren. Ook ontbreekt binnen de gemeente eenduidig beleid wat incidenteel of structureel is.
Grondexploitatie	0,0%	-0,6%	-2,5%	0,0%	Het risico binnen de grondexploitaties zijn beperkt. De verwachte verliezen zijn al volledig voorzien en de looptijd, en daarmee de onzekerheid, van de actieve projecten is beperkt.
Belastingcapaciteit	83,0%	80,3%	80,3%	81,0%	Uw gemeente zit forst onder het landelijk gemiddelde en heeft formeel nog voldoende fiscale ruimte. Hiermee heeft u voldoende mogelijkheid om tekorten te dekken door middel van hogere lokale heffingen.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Kengetallen BBV
Weerstandsvermogen
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze analyse van uw weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen is door het college een analyse gemaakt van het weerstandsvermogen van uw gemeente per 31 december 2025. In dit onderdeel van de rapportage gaan we dieper in op de analyse die door het college gemaakt is.

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de financiële risico's die de gemeente loopt en de buffers die gemeente vrij beschikbaar heeft om deze risico's op te vangen (de weerstandscapaciteit). Uit de analyse van het college blijkt dat het weerstandsvermogen in 2025 fors is gedaald van 7,36 naar 2,82. Hiermee is het weerstandsvermogen nog steeds hoger dan norm van tussen 1,0-1,4 die uw raad vooralsnog heeft gesteld in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen. In de Nota is overigens opgenomen dat de gemeenteraad in de financiële verordening vaststelt welk waarderingscijfer de norm is voor het weerstandsvermogen. Dit heeft echter niet plaatsgevonden in de Financiële verordening gemeente Texel 2025. Daarom raden wij u aan om dit alsnog te doen, zodat invulling wordt gegeven aan de gevraagde kaderstelling in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen.

De wijze van berekenen van het weerstandsvermogen is aangepast
De afname van het weerstandsvermogen komt vooral doordat de financiële omvang van de risico's sterker is toegenomen dan de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit. De gewogen omvang van de risico's is toegenomen van EUR 11,6 miljoen tot EUR 19,1 miljoen. Dit is een toename van EUR 7,5 miljoen of 65%. De belangrijkste reden hiervoor is dat het college op basis van een advies van de Raad van Openbaar Bestuur twee aanvullende risico's heeft opgenomen dat de uitkering uit het gemeentefonds wordt ontvangen, flink zal afnemen door de herverdeling van het gemeentefonds.

Tegenover de hogere risico's staat ook een hogere beschikbare weerstandscapaciteit. Vorig jaar bedroeg deze EUR 20,7 miljoen, dit jaar EUR 22,7 miljoen. De belangrijkste reden van deze toename is dat de algemene reserve is toegenomen van EUR 12,0 miljoen naar EUR 13,6 miljoen. Het valt ons op dat deze toename is te danken aan het feit dat vorig jaar de algemene reserve van De Bolder niet werd meegeteld, en dit jaar wel. Hierdoor is de beschikbare weerstandscapaciteit aan het eind van dit jaar niet goed vergelijkbaar met die van vorig jaar.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Grondexploitaties zijn geactualiseerd.

Als onderdeel van de jaarafsluiting heeft er een actualisatie van de grondexploitaties plaatsgevonden. Op de volgende pagina hebben wij de resultaten hiervan grafisch weergegeven.

De negatieve boekwaarde van de grondexploitaties is afgenomen met EUR 1,5 miljoen tot een bedrag van EUR 0,5 miljoen. De reden hiervoor is dat de opbrengsten, waaronder de grondverkopen, in 2025 lager zijn geweest dan de investeringen die gedaan zijn. Hieronder hebben wij dit samengevat.

De totale investeringen in 2025 bedroegen EUR 3,6 miljoen, waarvan ongeveer de helft is besteed aan het bouw- en woonrijp maken van de grondexploitatie Marsweg. In 2025 zijn geen eigen loonkosten toegerekend aan de grondexploitatie. Door de lage boekwaarde is er ook een zeer beperkt bedrag aan rente op de exploitaties geboekt.

Tegenover de investeringen staan opbrengsten voor een totaalbedrag van EUR 1,7 miljoen. Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Opbrengst	Bedrag in EUR miljoen
Verkoop grond	1,0
Subsidies	0,6
Exploitatiebijdragen	0,1

Met de investeringen en verkopen is een afname van EUR 1,9 miljoen verklaard. Het resterende verschil van EUR 0,4 miljoen in de boekwaarde wordt veroorzaakt door het afsluiten van de exploitatie Jan Drijverschool. Dit heeft EUR 0,4 minder verlies opgeleverd dan verwacht werd.

Verwacht resultaat actieve grondexploitaties verbeterd

Het totaal te verwachten resultaat van alle actieve grondexploitaties samen op eindwaarde bedraagt EUR 2,2 miljoen negatief. Vorig jaar was dit nog EUR 3,3 miljoen negatief. In dit bedrag zat toen ook nog de in 2025 afgesloten exploitatie Jan Drijverschool. Zonder dit project bedroeg het totaal te verwachten resultaat vorig jaar EUR 2,5 miljoen. Dit kan als volgt worden gespecificeerd (bedragen in EUR 1,0 miljoen):

Actieve grondexploitaties	2025	2024
Oosterend	0,3	0,6
Oudeschild	0,0	0,1
De Cocksdorp	0,1	0,1
Marsweg	1,5	1,5
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	0,3	0,2
De Kompas	0,0	0,0
Totaal	**2,2**	**2,5**

Hieruit blijkt dat de belangrijkste reden van de positieve ontwikkeling de bijstelling van de exploitatie Oosterend is. Door deze bijstelling is het verwachte eindresultaat van deze exploitatie verbeterd van EUR 0,6 miljoen negatief naar EUR 0,3 miljoen negatief. Dit komt vooral omdat de gronden tegen hogere prijzen worden verkocht dan verwacht. Tevens is een subsidie ontvangen om versnelling van de woningbouw mogelijk te maken.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

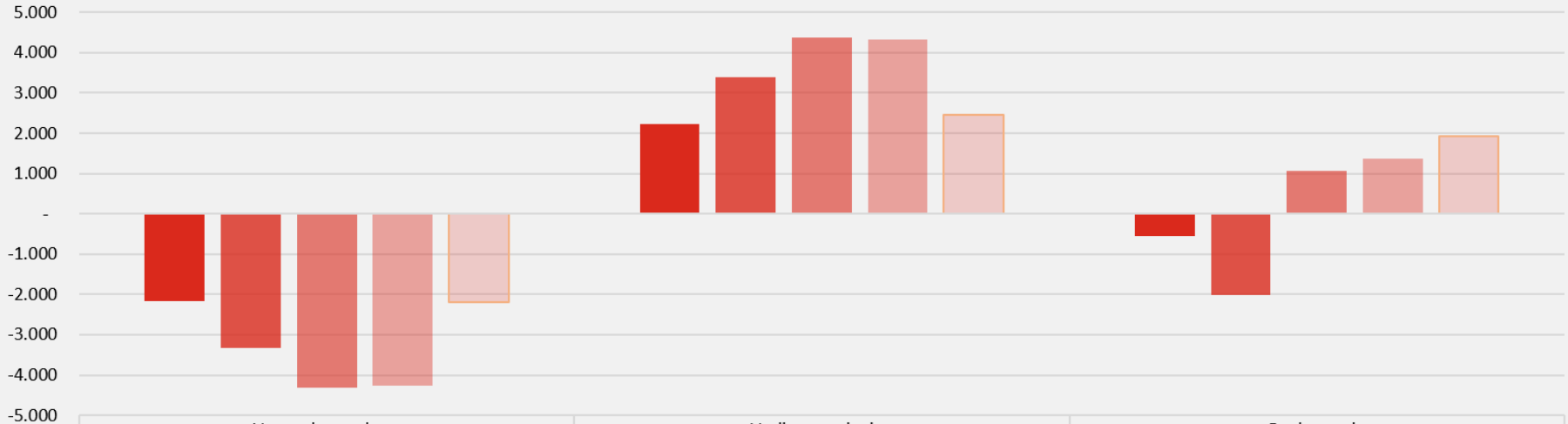

	Verwacht resultaat	Verliesvoorziening	Boekwaarde
2025	-2.180	2.230	-548
2024	-3.319	3.380	-2.004
2023	-4.317	4.377	1.055
2022	-4.269	4.335	1.379
2021	-2.192	2.466	1.927

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Verwacht verlies ontwikkeling Fonteinschool in resultaatbestemming

In de begroting 2025 is een bedrag meegenomen van EUR 1,0 miljoen voor het verwachte verlies dat de gemeente maakt bij het herontwikkelen van de voormalige Fonteinschool. Dit verlies mag volgens het BBV pas in de jaarrekening worden meegenomen, nadat de bijbehorende grondexploitatie door de raad is geopend. Dit heeft niet plaatsgevonden in 2025. Daarom wijkt de begroting op dit punt af van de werkelijkheid.

Om toch invulling te geven aan de financiële kaderstelling door de gemeenteraad, heeft het college in de jaarstukken voorgesteld om het positieve verschil tussen begroting en jaarrekening dat door het nog niet openen van de grondexploitatie veroorzaakt is, op te nemen in een bestemmingsreserve. Als uw raad hierop positief besluit, dan zal dit in de jaarrekening 2026 worden verwerkt.

Grond Marsweg deels intern overgedragen

Omdat de gemeente de vastgoedexploitatie binnen de ontwikkeling Marsweg Noord intern zal organiseren, heeft er in 2025 een interne grondlevering plaatsgevonden Op deze grond zullen naar verwachting 25 sociale huurwoningen worden gerealiseerd die (tijdelijk) door de gemeente zullen worden verhuurd.

De financiële verwerking van de interne levering van grond van het grondbedrijf naar de vastgoedexploitatie is specifiek geregeld in het BBV. De belangrijkste eisen is dat er in principe geen winst gerealiseerd mag worden op de interne transactie, maar dat deze moet plaatsvinden tegen de kostprijs van de grond op het moment van de interne levering. Daarom is de overdracht in de jaarrekening verantwoord voor een bedrag van EUR 180.000.

Schattingen gehanteerd bij waardering van grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op, de zogenaamde jaarschijven, waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. In de tabel op de volgende pagina zijn onze bevindingen weergegeven.

Overige schattingen binnen het fysiek domein zijn evenwichtig.

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college ook belangrijke schattingen buiten de grondexploitaties om. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2025 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Waardering immateriële vaste activa	Evenwichtig
Waardering materiële vaste activa	Evenwichtig

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Managementschatting	Oordeel	Toelichting
Gehanteerde rekenrente	Evenwichtig	Het college rekent binnen de grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 0,90% (2024: 0,80%). Dit percentage ligt in lijn met de berekende omslagrente in de begroting 2026. De werkelijke rente over het vreemd vermogen in 2025 bedroeg 0,6%. Gezien de beperkte omvang van de boekwaarde van de grondexploitaties is dit verschil niet materieel voor het totaalbeeld van de grondexploitaties. Daarbij is he volgens het BBV verplicht om de rente te berekenen op basis van de (verwachte) omslagrente. Daarom achten wij de gehanteerde rekenrente evenwichtig.
Kostenstijging	Niet van toepassing	De geschatte looptijd van de grondexploitaties is erg kort. Het college verwacht dat alle lopende grondexploitaties eind 2026 zijn afgerond, behalve het gezondheidsplein in Den Burg Zuid. De realisatie hiervan is voorzien in 2028. Door de korte doorlooptijd is er geen expliciete verwachting opgebouwd met behulp van kostenstijgingen, maar zijn de jaarschijven berekend op basis van het huidige prijspeil. In de risicoparagraaf zijn wel expliciete scenario's doorgerekend waarin de kosten 1% dalen tot 2% toenemen.
Opbrengstenstijging	Niet van toepassing	Wat voor de kostenstijging geldt, geldt ook voor de opbrengststijging. Voor de meeste exploitaties geldt dat de gronden al zijn verkocht. Daarnaast werkt het college met vaste prijzen, zoals opgenomen in de grondprijzenbrief. In de risicoparagraaf zijn wel expliciete scenario's doorgerekend waarin de opbrengsten 1% toenemen.
Gehanteerde programmering	Evenwichtig	De programmering van de grondexploitaties is gebaseerd op actuele omstandigheden van de markt, gemaakte afspraken met marktpartijen. interne en externe adviezen, onderzoeken en politieke uitgangspunten ten aanzien van woningbouw en werkgelegenheid. Wij achten de op marktinformatie gebaseerde inschatting voor de programmering evenwichtig op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Managementschatting	Oordeel	Toelichting
Fasering Oosterend	Evenwichtig	De laatste kavels zijn verkocht, maar zijn nog niet allemaal geleverd. De verwachte looptijd van 31 december 2026 is realistisch. Er is nog een mogelijke onzekerheid aanwezig in het moment van grondleveringen, restkosten en planschade. De financiële consequenties hiervan zijn echter beperkt, en deels al voorzien. Daarom vinden wij de fasering van deze grondexploitatie evenwichtig.
Fasering De Cocksdorp	Evenwichtig	Ook in deze grondexploitatie zijn de laatste kavels verkocht. Het bouwrijp maken is bijna afgerond. De financiële risico's zijn beperkt; verwachte verliezen zijn al helemaal voorzien in de jaarrekening. Daarom vinden wij de fasering van deze grondexploitatie evenwichtig.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Richt de interne beheersing van de verhuurexploitatie tijdig in

De consequentie van het besluit om zelf 25 sociale huurwoningen te exploiteren is dat de gemeente de rol van woningverhuurder op zich heeft genomen. Dit vraagt van uw organisatie dat zij op korte termijn de administratieve organisatie en interne beheersing inricht om rechtmatige sociale verhuur mogelijk te maken, zoals:

- Inrichting van de huuradministratie (contracten, huurprijzen, indexaties).
- Inning en registratie van huurinkomsten; afstemming met de financiële administratie.
- Toewijzing conform volkshuisvestingsbeleid / regelgeving (transparantie en rechtmatigheid).
- Vastleggen van een tijdelijk procesbeschrijving (inclusief functiescheiding) voor deze verhuurportefeuille

Op het moment van onze controlewerkzaamheden moest dit proces nog worden afgerond.

Geef aandacht aan de interne beheersing van grote projecten

Wij willen, gezien de hoge financiële risico's, het belang van goed projectmatig werken benadrukken. Daarom hebben wij in onze managementletter diverse aanbevelingen aan het college gedaan om de interne beheersing van grote projecten te verbeteren:

- Geef een duidelijke prioritering en planning (in uren en middelen) mee aan de grote projecten. Op deze manier kunnen keuzes gemaakt worden over fasering en uitvoering van de projecten;
- Breng meer structuur en standaardisatie aan in de interne beheersing van grote projecten, onafhankelijk van de projectleider. Hierbij kan gedacht worden aan een standaardopzet van voor- en nacalculaties, voortgangsrapportages, besluitvormende documenten, samenwerkingsvormen en evaluaties;
- Vergroot de betrokkenheid van de tweede lijn bij de uitvoering en bewaking van het project na besluitvorming;
- Actualiseer voorcalculaties en investeringsbudgetten periodiek, zodat een realistischere weergave ontstaat van de werkelijkheid;
- Stel tussentijds voortgangsrapportages op;
- Stel achteraf structureel project- of evaluatierapportages op als sluitstuk van de P&C cyclus op projectniveau.

Wij hebben het college aangeraden om specifiek aandacht te besteden aan de verbetering van de interne beheersing van grote projecten, in het bijzonder ten aanzien van bovenstaande aspecten binnen het projectmatig werken.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het fysiek domein

Analyseer de wenselijke omvang van onderhoudsvoorzieningen

Op de balans zijn twee omvangrijke voorzieningen opgenomen die een relatie hebben met kapitaalgoederen. Dit zijn de Voorziening Rationeel gebouwenbeheer (EUR 3,8 miljoen) en de Voorziening Rioolegalisatiefonds (EUR 1,9 miljoen). Deze voorzieningen zijn (onder andere) bedoeld om de kosten voor groot onderhoud aan de kapitaalgoederen gelijkmatig over de begrotingsjaren te verdelen.

Wij hebben geconstateerd dat de uitgaven die gedaan worden uit deze voorzieningen gedurende een langere periode afwijken van de verwachtingen in de onderliggende beheerplannen. De Voorziening Rationeel gebouwenbeheer is bijvoorbeeld EUR 0,5 miljoen hoger dan op basis van het onderhoudsplan ingeschat was. De reden hiervan is dat binnen de organisatie te weinig capaciteit is om al het geplande onderhoud uit te (laten) voeren. Ook voor de komende jaren wordt dit probleem voorzien. Hetzelfde beeld is, weliswaar in mindere mate, zichtbaar in de Voorziening Rioolegalisatiefonds

De lagere dan begrote onderhoudsuitgaven betekenen dat óf de onderhoudsuitgaven later alsnog moeten worden gedaan, waardoor de huidige overschotten in de voorziening moeten worden aangehouden, óf dat die uitgaven ook niet (geheel) later worden gedaan, waardoor er een overschot ontstaat. Om dit te weten te komen, hebben wij het college aangeraden om te analyseren welke situatie van toepassing is, rekening houdend met de noodzakelijke en beschikbare uitvoeringscapaciteit, en zo nodig de bestaande beheersplannen bij te stellen. Een overschot kan met instemming van de raad worden gebruikt om toekomstige stortingen in de onderhoudsvoorzieningen te verlagen. Een andere keuze die de raad heeft is om het overschot vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

Actualiseer de Algemene Subsidieverordening

De Algemene Subsidieverordening (ASV) dateert uit 2020 en sluit daardoor niet meer volledig aan bij de huidige wensen en behoeften van zowel subsidieaanvragers als de gemeente. Wet- en regelgeving, maatschappelijke ontwikkelingen en interne beleidsdoelstellingen zijn in de afgelopen jaren veranderd, waardoor een herziening van de ASV wenselijk is.

Om de efficiëntie, transparantie en effectiviteit van het subsidieproces te verbeteren, adviseren wij de ASV te herzien, zodat deze beter aansluit bij de huidige beleidsdoelen en behoeften van zowel de gemeente als subsidieaanvragers.

Verhoog de voorspellende waarde van de zorgkosten

Wij hebben geconstateerd dat er goede stappen gezet zijn om de interne beheersing van de processen in het sociaal domein te verbeteren. Tevens wordt op dit moment geanalyseerd waar processen verder geautomatiseerd of efficiënter uitgevoerd kunnen worden en is er een start gemaakt met de ontwikkeling van een dashboard die historische trends laat zien en de zorgkosten op gedetailleerd niveau inzichtelijk maakt. Wij hebben geconstateerd dat de vertaling van deze informatie naar de P&C documenten nog onvoldoende plaatsvindt. Er is daarom een risico dat de P&C documenten geen actueel inzicht geven in de zorgkosten. Hierdoor is het risico aanwezig dat de werkelijke zorgkosten vanuit de Wmo en Jeugdwet (veel) hoger uitvallen dan eerder verwacht.

Wij hebben het college aangeraden om de interne beheersing van de (ontwikkeling van de) zorgkosten in het zorgdomein te versterken. In onze managementletter hebben we enkele concrete aanbevelingen hiervoor gegeven.

Goede aanzet gemaakt om prestatielevering zorg zelf vast te stellen

Om de prestatielevering door de zorgverleners vast te stellen werd tot vorig jaar volledig gesteund op de productieverantwoordingen van deze zorgverleners. Hierdoor was u voor de rechtmatige uitvoering van de processen binnen het sociaal domein, maar ook voor de tijdige afronding van uw jaarrekening, afhankelijk van derde partijen. Dit leidde jaarlijks tot onzekerheid in onze controle. Wij hebben in onze eerdere rapportages aanbevelingen gegeven om de prestatielevering van de zorg door de eigen organisatie vast te stellen.

Wij hebben geconstateerd dat dit jaar een goede aanzet gemaakt is om invulling te geven aan deze aanbevelingen. Dit heeft ertoe geleid dat er geen onzekerheid meer is ten aanzien van de levering van de Wmo zorg in natura. Zoals wij op pagina 10 hebben opgenomen, is uit de werkzaamheden van de organisatie en de VIC ook gekomen dat er nog onzekerheden zijn voor de jeugdzorg in natura en de zorg die via pgb budgetten wordt betaald. Hoewel dit vervelend is, vinden wij het een compliment waard dat de organisatie dit zelf heeft weten vast te stellen.

Schattingen binnen het sociaal domein zijn evenwichtig.

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen ten aanzien van de nog te betalen zorgkosten. We hebben deze schattingen in de jaarrekening 2025 beoordeeld en geconcludeerd dat deze evenwichtig tot stand gekomen zijn.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

Wij hebben de kosten van het sociaal domein nader geanalyseerd

Wij hebben een analyse uitgevoerd van de kosten van uw sociaal domein. Hierbij hebben wij onderscheid gemaakt in de aard van de kosten en deze vergeleken met de primaire en bijgestelde begroting, alsmede met de werkelijke kosten over vorig jaar. In de grafiek op de volgende pagina hebben wij de opbouw en ontwikkeling van de totale kosten in het sociaal domein opgenomen.

De begroting voor jeugdzorg is naar boven bijgesteld

De primaire begroting van het sociaal domein ging uit van EUR 17,7 miljoen aan totale kosten. In de tussentijdse rapportages is dit bijgesteld naar EUR 23,8 miljoen. Deze bijstelling van EUR 6,1 miljoen wordt vooral veroorzaakt door hogere kosten voor de opvang van ontheemden aan De Rietdijk. Deze kosten bestonden echter vorig jaar ook, maar waren opgenomen in het programma 0 *Voor en door bewoners*. Er heeft dus feitelijk een verschuiving plaatsgevonden van de kosten (en bijbehorende opbrengsten) van het ene programma naar het andere.

Buiten deze kostenverschuiving heeft er een echte aanpassing van het budget voor jeugdzorg plaatsgevonden van EUR 0,9 miljoen in verband met autonome kostenstijging. Deze hogere kosten zijn niet gecompenseerd met hogere opbrengsten.

Werkelijke kosten zijn EUR 1,4 miljoen hoger dan verwacht

De werkelijke kosten in het sociaal domein in de jaarrekening 2025 zijn uitgekomen op een bedrag van EUR 25,2 miljoen. Dit is EUR 1,4 miljoen (5,8%) hoger dan de bijgestelde begroting. Dit nadeel is vooral terug te zien bij de deelgebieden Inkomen (EUR 0,4 miljoen), Participatie (EUR 0,3 miljoen) en Jeugd (EUR 0,7 miljoen). Het college heeft de oorzaken van de hogere bestedingen in detail uiteengezet in de jaarstukken bij programma 6.

Kosten jeugdzorg in 2025 met 29,1% toegenomen

De kosten van het sociaal domein over 2025 zijn met EUR 7,0 miljoen (38,4%) toegenomen ten opzichte van 2024. Deze toename is vooral op de Jeugdzorg en het domein Participatie zichtbaar. Deze laatste toename heeft dezelfde oorzaak als hiernaast is weergegeven ten aanzien van de aangepaste begroting.

De stijging van de kosten in de jeugdzorg betreft EUR 1,2 miljoen (29,1%) en is te wijten aan hogere prijzen door indexaties, maar vooral aan een verdere groei in het aantal cliënten in de zorg met een gemiddeld steeds zwaardere zorgbehoefte, Wij zien deze trend landelijk plaatsvinden, maar signaleren wel direct dat dit binnen uw gemeente (ver) bovengemiddeld is. Naast het feit dat er een beperkt aantal dure cliënten zijn die meer en zwaardere zorg nodig hebben, signaleren wij ook dat de kosten voor de preventie, die wordt verantwoord op het taakveld *toegang en eerstelijnsvoorzieningen* in 2025 zijn afgenomen. Onze ervaring is echter dat een investering in de preventie (de voorkant van het proces) vaak leidt tot lagere cliëntgebonden kosten. Daarom raden wij u aan om te onderzoeken welke aanvullende maatregelen nog kunnen worden getroffen om meer grip te krijgen op de omvang en kwaliteit van de instroom in de zorg.

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van het sociaal domein

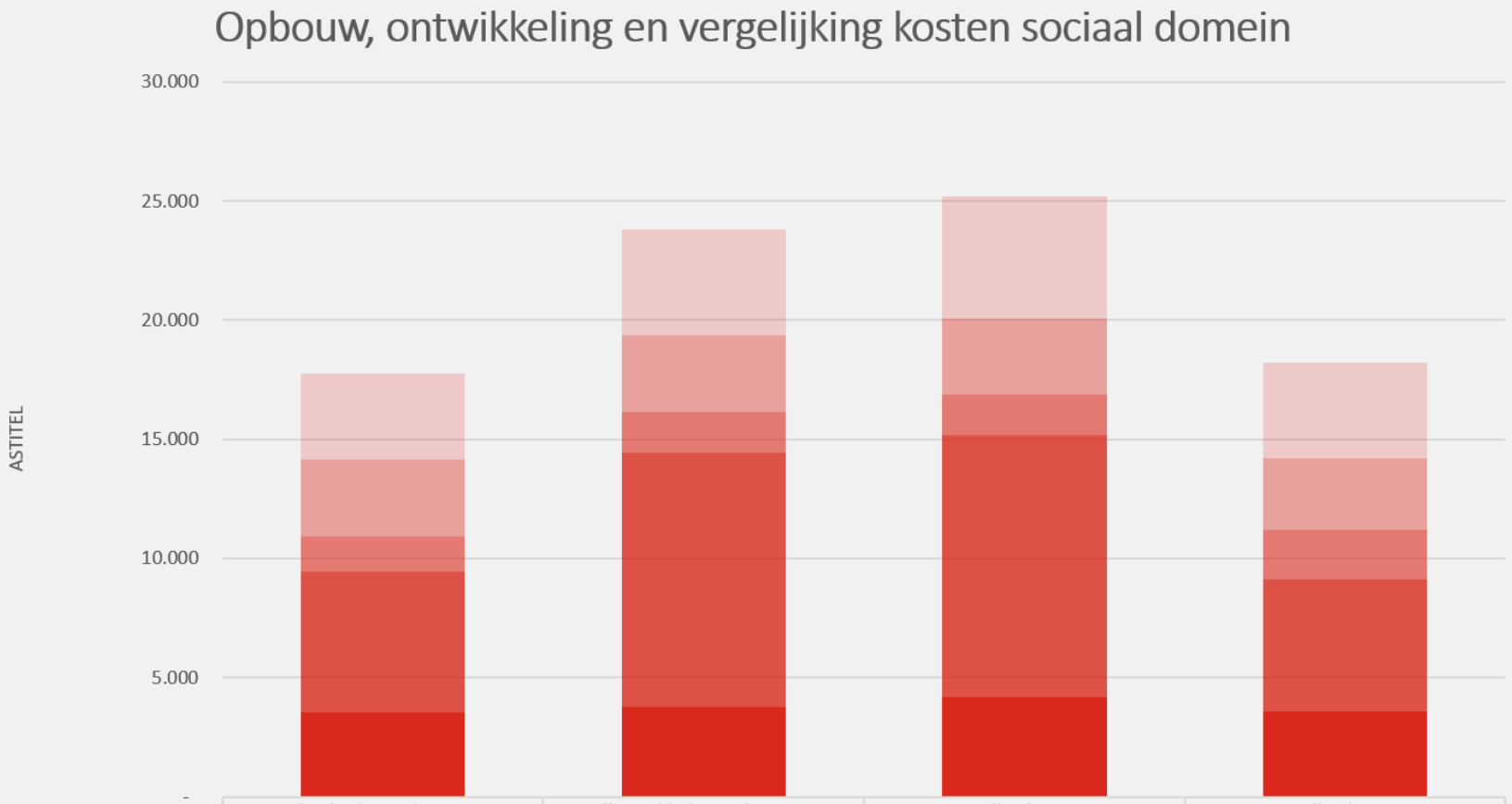

	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Zorg - jeugd	3.592	4.440	5.152	3.992
Zorg - Wmo	3.233	3.233	3.179	3.005
Toegang en eerstelijn	1.473	1.699	1.701	2.102
Participatie	5.908	10.696	11.019	5.551
Inkomen	3.530	3.752	4.160	3.558

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar

Het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2025 aanvaardbaar zijn.

Schattingen binnen het domein bedrijfsvoering zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2025 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen. Indien wij oordelen dat een schatting niet evenwichtig is, hebben wij dit oordeel nader toegelicht.

Managementschatting	Oordeel
Waardering financiële vaste activa	Evenwichtig
Waardering kortlopende vorderingen	Evenwichtig
Waardering voorzieningen	Evenwichtig

Geef inhoud aan de begrippen incidenteel en structureel

Onlangs heeft de commissie BBV de notitie Structurele en incidentele baten en lasten geactualiseerd. Belangrijk uitgangspunt in deze notitie is dat er veel beleidsvrijheid is bij de gemeenteraad om te bepalen wat incidenteel en wat structureel is. Om aan deze beleidsvrijheid invulling te geven, raadt de commissie aan om de definities van structureel en incidenteel in de financiële verordening vast te leggen. Wij hebben geconstateerd dat deze definities niet zijn opgenomen in de huidige financiële verordening.

Om een eenduidig beeld te krijgen van de kwaliteit van de begroting en jaarrekening, raden wij u aan om op korte termijn het advies van de commissie BBV op te volgen, door in de financiële verordening scherp te definiëren wat de gemeenteraad ziet als incidenteel en wat als structureel.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Ontwikkeling resultaat gedurende het jaar is duidelijk en transparant

Tussen de Perspectiefnota, de Programmabegroting 2025, de Tussenrapportage 2025 en de Programmarekening 2025 bestaat op hoofdlijnen een logisch verband. De beleids- en financiële lijn is navolgbaar, al zou een compact cumulatief overzicht van (primair) begrotingssaldo naar rekeningresultaat de bestuurlijke leesbaarheid verder verbeteren. In onderstaande tabel hebben wij dit samengevat:

P&C document	Analyse
Perspectiefnota 2025-2028	De perspectiefnota zet vroegtijdig de structurele druk neer en benoemt de noodzaak van bijsturing, ombuigingen en behoedzaam financieel beleid.
Programmabegroting 2025	De begroting verwerkt tariefmaatregelen, indexatie-aanpassingen, knelpunten en reservebewegingen. Het begrotingsoverschot 2025 wordt incidenteel naar de algemene reserve gebracht.
Tussenrapportage 2025	Uit de tussenrapportage blijkt een incidenteel resultaat van EUR 1,1 miljoen en een structureel voordeel van ongeveer EUR 0,1 miljoen. Belangrijkste oorzaken hiervan zijn de lagere CAO-last, lagere rentelasten en afschrijvingslasten door vertraagde investeringen. Hiertegenover staan nadelen op jeugdzorg, de tijdelijke brug Kogerstrand en OSG de Hogeberg.
Programmarekening 2025	De uiteindelijke uitkomst is gunstiger dan tussentijds verwacht, mede door hogere opbrengsten uit lokale heffingen, hogere algemene uitkering, verbeteringen in grondexploitaties en achterblijvende investeringen.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Fysiek domein
Sociaal domein
Bedrijfsvoering
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Onze belangrijkste bevindingen en analyses ten aanzien van de bedrijfsvoering

Het jaarresultaat 2025 is positiever dan verwacht
Het resultaat na bestemming is in de jaarrekening 2025 uitgekomen op EUR 3,5 miljoen. In de primaire begroting en de tussentijdse rapportages worden verwachte resultaten direct in de reserves verantwoord, waardoor het verwachte resultaat na bestemming altijd uitkomt op nul. Wij geven u in overweging om reservemutaties alleen bij de jaarrekening voor te stellen aan de raad. Hierdoor is het beter mogelijk om gedurende het jaar analyses op te stellen en wordt het inzicht in de daadwerkelijke resultaatontwikkeling bevorderd.

De positieve afwijking van het resultaat ten opzichte van de begroting is ook zichtbaar in voorgaande jaren. Hieronder hebben wij dit voor u samengevat voor de laatste vijf jaar.

Dit beeld vraagt naar onze mening om een overzichtelijke bestuurlijke analyse van de oorzaken. Naar onze mening ontbreekt juist dit overzichtelijke, samenvattende bestuurlijk overzicht in de jaarstukken. Wel zijn in het kort enkele algemene oorzaken beschreven, zoals *hogere opbrengsten dan geraamd*. Wat de reden is van deze hogere baten ontbreekt echter. De cijfermatige analyses zijn wel in de verschillende programma's opgenomen, maar zijn erg detaillistisch, waardoor de rode draad moeilijk zichtbaar is.

Daarom hebben wij het college aangeraden om vanaf 2026 de jaarstukken te beginnen met een financiële samenvatting van maximaal twee pagina's, waarin het werkelijke resultaat wordt afgezet tegen de bijgestelde begroting.

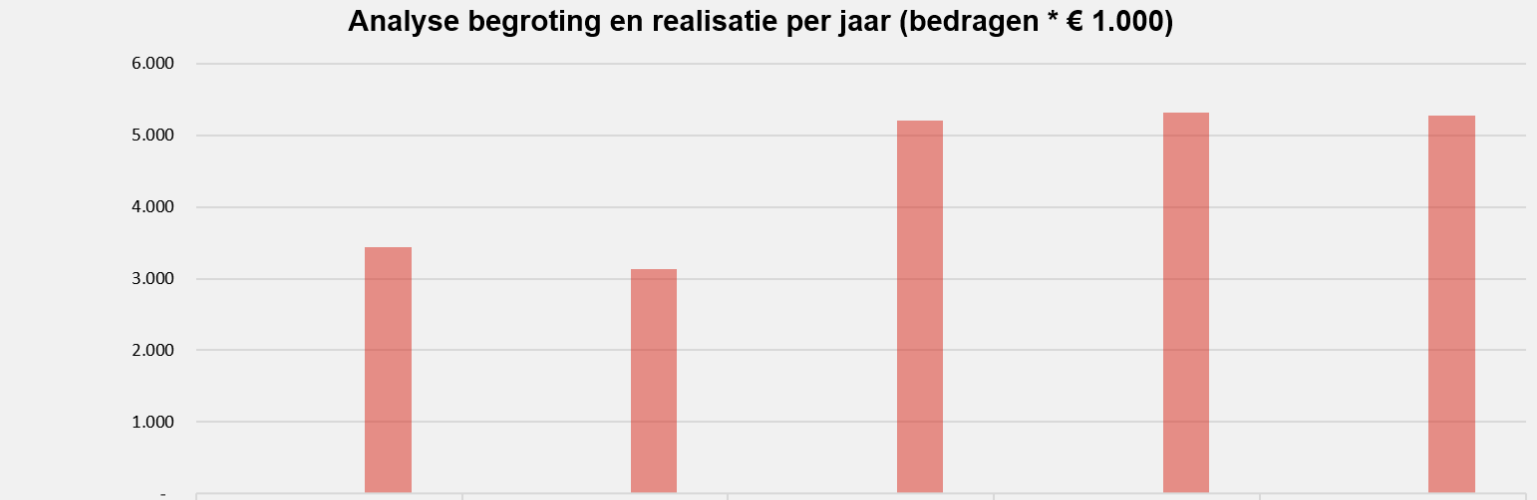

	2025	2024	2023	2022	2021
Primaire begroting	-	-	-	-	-
Bijgestelde begroting	-	-	-	-	-
Realisatie	3.439	3.132	5.200	5.313	5.278

Samenvatting

Jaarrekening

Informatiewaarde jaarverslag

Financiële positie

Bevindingen controle

Interne beheersing

Afsluitproces

Overzicht processen

Frauderisico's

IT-omgeving

Speerpunten van de gemeenteraad

Bijlagen

Ons beeld van het afsluitproces en de totstandkoming van de jaarrekening

In dit onderdeel van ons accountantsverslag geven wij ons beeld van (de kwaliteit van) het afsluitproces en de totstandkoming van de jaarrekening.

De jaarafsluiting kan worden verbeterd, samenwerking is goed
Zoals wij in onze boardletter al hebben opgenomen is de gemeentelijke organisatie in ontwikkeling. Dit geldt ook voor de financiële functie die verantwoordelijk is voor de P&C-documenten. In 2025 zijn al goede stappen gezet, in het bijzonder in de bewustwording en kaderstelling. Een voorbeeld hiervan is de aanpassing van de financiële verordening.

De goede ontwikkeling is ook zichtbaar in het afsluitproces. Over het algemeen zijn wij dan ook tevreden met de wijze dit proces en de jaarrekeningcontrole zijn verlopen. Bij de start van de controle waren de door ons gevraagde documenten voor het grootste deel beschikbaar, waardoor we een goede start hebben kunnen maken met onze controlewerkzaamheden. De vragen die wij hadden werden snel en vaak toereikend beantwoord. Onze contactpersonen waren goed beschikbaar en wij hebben de samenwerking als goed ervaren.

Desalniettemin zien wij op onderdelen ruimte voor verbetering bij de dossiervorming. In enkele dossiers waren onjuistheden aanwezig die de organisatie bij een kritische zelfcontrole had kunnen signaleren. Tevens hebben wij geconstateerd dat medewerkers in de derde lijn, waaronder de concerncontroller, een aantal specificaties en onderbouwingen heeft aangepast om de kwaliteit van het dossier te waarborgen. Hoewel wij blij zijn met dit filter in het afsluitproces, zijn wij van mening dat de kwaliteit van het dossier gewaarborgd moet worden in de eerste en tweede lijn.

Om dit te kunnen realiseren dient de kennis van de medewerkers in het financiële proces verder verbeterd te worden. Tevens raden wij aan om interne controles binnen de financiële administratie op een hoger niveau te brengen, waardoor de kwaliteit van het afsluitdossier omhoog gaat. Dit voorkomt dat de derde lijn veel tijd kwijt is met het achteraf corrigeren van aansluitingen, specificaties en onderbouwingen.

Daarnaast hebben we geconstateerd dat de kwaliteit van de concept-jaarstukken bij aanvang van de controle kwalitatief nog niet toereikend was. Enkele onderdelen die door het BBV verplicht gesteld worden, waren niet aanwezig. Tevens waren niet alle onderdelen volledig of intern consistent. Wij realiseren ons tegelijkertijd dat wij hier als kantoor in het verleden niet goed op hebben geconstateerd en geadviseerd.

Wij hebben het college aangeraden om bij de controle van volgend jaar:

- De kennis bij de medewerkers in de eerste en tweede lijn van het BBV en het afsluitproces te verbeteren;
- Bij de start van de jaarrekeningcontrole de concept jaarstukken gereed en zichtbaar gecontroleerd te hebben aan de hand van de checklist jaarverslaggeving;
- De teksten in de jaarstukken, in het bijzonder in de programmaverantwoording en de paragrafen, ook met een vaktechnische bril kritisch te beoordelen en door een derde medewerker te laten tegenlezen, voordat de jaarstukken aan ons worden verstrekt.

Tenslotte gaan wij graag in overleg met de organisatie om de controle eerder in het jaar uit te voeren om de druk in de laatste weken voor de raadsbehandeling te verminderen.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Afsluitproces
Overzicht processen
Frauderisico's
IT-omgeving
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing vanuit de interim-controle (zoals opgenomen in de boardletter)

Naar onze mening is de kwaliteit van de interne beheersing binnen uw gemeente in de eerste en tweede lijn op dit moment nog niet toereikend om volledig zelfstandig te kunnen steunen op deze beheersingsmaatregelen bij het opstellen van een getrouwe jaarrekening en rechtmatigheidsverantwoording. Dit oordeel betekent echter niet dat wij geen goedkeurende controleverklaring hebben kunnen afgeven of dat het college geen rechtmatigheids-verantwoording heeft kunnen opstellen. Wel impliceert het dat er, zowel door de VIC (derde lijn) als door ons, veel aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd zijn om tot een betrouwbaar oordeel te komen.

De gemeente voert nagenoeg alle wettelijke taken en bijbehorende processen in eigen beheer uit. Door de beperkte formatie is het niet altijd mogelijk gebleken om in alle processen adequate (zichtbare) functiescheiding te realiseren. Daarnaast vragen de primaire processen veel tijd en aandacht van de beschikbare capaciteit, waardoor de mogelijkheden voor interne controle binnen de eerste lijn beperkt zijn.

Wij constateren dat de organisatie zich hiervan bewust is en reeds stappen onderneemt om de eerste en tweede lijn te versterken. Hierbij wordt gewerkt aan het vergroten van kennis en bewustwording rondom interne beheersing en het verbeteren van de verdeling van verantwoordelijkheden en werkzaamheden. Deze inspanningen dragen bij aan een verdere professionalisering van de interne beheersing, al zal het gezien de omvang van de organisatie en de beschikbare formatie een uitdaging blijven om op korte termijn grote stappen te zetten.

Naast het versterken van de eerste lijn is het van belang dat de bestaande processen structureel worden vastgelegd, inclusief interne beheersmaatregelen, en periodiek worden geactualiseerd. Duidelijke procesbeschrijvingen, waarin de zogenoemde zeven W-vragen (wie, wat, waar, wanneer, waarom, waarmee en op welke wijze) worden beantwoord, vormen een belangrijke basis voor de opzet van een robuuste administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB). Omdat dergelijke beschrijvingen beperkt aanwezig zijn, ontbreekt het aan duidelijke toetspunten voor de eerste lijn en de VIC om vast te stellen dat de interne beheersing juist en rechtmatig heeft gewerkt. Daarom hebben wij het college aangeraden om procesbeschrijvingen op te zetten en om deze aan te vullen met concrete interne beheersings-maatregelen per proces.

Daarnaast blijft het van belang om de procesbeschrijvingen actueel te houden, zodat zij blijven aansluiten op gewijzigde wet- en regelgeving, organisatorische ontwikkelingen en de dagelijkse praktijk. Hiermee wordt niet alleen de uniformiteit en kwaliteit van de uitvoering versterkt, maar ook het behoud van kennis en de continuïteit van de interne beheersing geborgd.

Op de volgende pagina hebben wij voor de belangrijkste processen onze visie gegeven op de kwaliteit van de interne beheersing in het kader van de jaarrekening en de rechtmatigheidsverantwoording.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Afsluitproces
Overzicht processen
Frauderisico's
IT-omgeving
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Ons beeld van de interne beheersing vanuit de interim-controle (zoals opgenomen in de boardletter)

Proces	Status	Belangrijkste reden classificatie niet-groen
Debiteuren en verkoopfacturatie	🟢	
Omgevingsvergunningen	🟡	Zichtbare toets op bouwsom is niet altijd zichtbaar
Ontvangen subsidies (Sisa)	🔴	Geen inkomend subsidieregister; documentatie voorwaarden vind niet gestructureerd plaats
Huren en pachten	🟡	Handmatig proces; geen tussentijdse aansluiting subadministratie en financiële administratie
Inkopen en factuurverwerking	🔴	Prestatielevering niet gewaarborgd en niet altijd aantoonbaar; verbetering ingezet
Betalingsorganisatie	🟡	Geen autorisatieprocedure ingericht voor betaling van subsidies en belastingen
Aanbestedingen	🔴	Rechtmatigheid aanbestedingen niet verankerd in proces; hoog bedrag onrechtmatig
Personeel- en salarisadministratie	🟢	
Wmo en Jeugdwet	🟡	Voorspelbaarheid zorgkosten kan beter, prestatielevering zorg niet zichtbaar in proces
Lokale heffingen (via Leeuwarden)	🔴	Volledigheid opbrengsten niet geborgd; onvoldoende controle op uitbestede werkzaamheden
Verstrekte subsidies	🔴	Dossiervorming niet altijd voldoende om rechtmatigheid vast te stellen; beperkte controle op prestatielevering; koppeling met maatschappelijk effecten niet altijd inzichtelijk
Participatiewet	🟢	
Memoriaalboekingen	🔴	Functiescheiding niet altijd zichtbaar; onderbouwing handmatige boekingen niet altijd zichtbaar
Treasury	🟡	Dynamische liquiditeitsplanning ontbreekt, geen aansluiting met investeringsagenda
(Fraude)risicomanagement	🟡	(Fraude)risicoanalyse is beschikbaar, maar moet nog worden geborgd in organisatie
Fiscale beheersing	🔴	Fiscale beheersing niet toereikend, waardoor materiële fiscale risico's bestaan

Legenda	Betekenis
🔴	Urgente bevindingen in het proces; materiële bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
🟡	Belangrijke bevindingen in het proces; geen materiële bedreiging voor de getrouwheid en rechtmatigheid
🟢	Geen belangrijke bevindingen in het proces

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Afsluitproces
Overzicht processen
Frauderisico's
IT-omgeving
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Ons beeld van uw risicomanagementproces, inclusief frauderisico's

Risicomanagement nog geen onderdeel bedrijfsvoering

In 2023 heeft de gemeente de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen vastgesteld. In deze nota is vastgelegd dat risicomanagement wordt gezien als een continu en systematisch proces, gericht op het tijdig identificeren, analyseren, beheersen en monitoren van risico's die het realiseren van organisatie-doelstellingen kunnen beïnvloeden. Tevens is het kader geschetst voor de relatie tussen risico's, beschikbare weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.

Uit de nota blijkt dat risicomanagement organisatiebreed dient te worden toegepast en integraal onderdeel vormt van de planning- en controlcyclus. Daarbij is aandacht besteed aan rollen en verantwoordelijkheden binnen de organisatie, de wijze van risico-identificatie en -beoordeling, alsmede de koppeling met de paragraaf Weerstandsvermogen in begroting en jaarrekening. Wij hebben geconstateerd dat met het vaststellen van de nota een duidelijke beleidsmatige basis is gelegd voor risicomanagement en weerstandsvermogen.

Ondanks het goede beleidskader zijn wij van mening dat het risicomanagement, net als bij veel gemeenten, nog onvoldoende een onderdeel van de normale bedrijfsvoering vormt. Op dit moment worden risico's uit de organisatie gehaald en geëvalueerd als gevolg van de door het BBV afgedwongen actualisatie bij de begroting en jaarrekening, en nog niet een gestructureerd proces om het risicoprofiel van de gemeente te beheersen. Hierdoor blijft het risico aanwezig dat risico's niet volledig inzichtelijk zijn en/of niet integraal worden beheerst, waardoor de gemeente mogelijk onwenselijke financiële risico's loopt.

Uw ambitie: risicomanagement verschuift naar beleidsrisico's

Een positieve ontwikkeling binnen het proces van risico-management is dat wij begrepen hebben dat u de ambitie heeft om het risicomanagement steeds meer te verschuiven van een puur financiële focus naar een bredere aanpak die risico's voor beleidsdoelstellingen omvat. Dit is het gevolg van een groeiende consensus binnen de organisatie dat risicomanagement breder moet zijn dan alleen financiële kwantificering. Minstens net zo belangrijk is dat risico's geïdentificeerd worden die het behalen van beleidsdoelstellingen en maatschappelijke effecten in de weg staan.

Wij juichen deze ontwikkeling toe, maar zien daarbij als uitdaging dat de beleidsdoelen, zoals opgenomen in het coalitieakkoord, vaag zijn geformuleerd, wat het moeilijk maakt om concrete risico's te benoemen. Door doelen en maatschappelijke effecten meer concreet te maken, wordt het ook eenvoudiger om beleidsrisico's te bewaken.

Fraude in de controleverklaring

Conform de actuele controlestandaarden zijn wij verplicht om in onze controleverklaring een afzonderlijke paragraaf op te nemen over fraude. In deze paragraaf lichten wij toe welke werkzaamheden zijn uitgevoerd om frauderisico's te identificeren die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang, en op welke wijze deze risico's in de controle zijn betrokken en gemitigeerd. Daarnaast vermelden wij in de verklaring de belangrijkste bevindingen en waarnemingen die uit deze werkzaamheden naar voren zijn gekomen.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Afsluitproces
Overzicht processen
Frauderisico's
IT-omgeving
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Ons beeld van uw risicomanagementproces, inclusief frauderisico's

Verantwoordelijkheid voor fraude ligt bij de raad en het college
De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude ligt bij zowel de raad als het college van burgemeester en wethouders. Zij dienen een adequaat stelsel van interne beheersingsmaatregelen in te richten dat fraude helpt voorkomen en tijdig detecteren.

Als accountant is het onze verantwoordelijkheid om door middel van de planning en uitvoering van onze controle een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel vrij is van afwijkingen van materieel belang, ongeacht of deze het gevolg zijn van fraude of van fouten.

Ontwikkel de interne frauderisicoanalyse verder door
De gemeente Texel beschikt over een frauderisicoanalyse die jaarlijks wordt geactualiseerd en onderdeel uitmaakt van de interne controleorganisatie. Naar onze mening is deze analyse een goede aanzet voor een model dat is opgebouwd langs het theoretisch kader van de fraudedriehoek. Hoewel de huidige analyse inzicht biedt in potentiële frauderisico's, de bijbehorende beheersmaatregelen en het resterende risico per proces, is het niet duidelijk waarom er sprake zou zijn van een risico. Een voorbeeld hiervan is het frauderisico dat er bewust geen subsidie wordt aangevraagd. Indien dit risico wordt geanalyseerd langs de fraudedriehoek is het de vraag wat de motivatie of rationalisatie zou zijn om bewust niet te doen. Daarom hebben wij het college aangeraden aan om de interne frauderisicoanalyse verder door te ontwikkelen, waarbij in het detailoverzicht per aspect van de fraudedriehoek wordt geanalyseerd of er sprake is van een daadwerkelijk risico.

Frauderisico's in onze controle
Naast de beoordeling van de interne frauderisicoanalyse van de organisatie hebben wij, op basis van onze beroepsregels, aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden omvatten onder meer:

- Het uitvoeren van een eigen risicoanalyse per proces, waarbij de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid, zijn afgezet tegen kans en impact;
- Het bespreken van frauderisico's met de auditcommissie, het college en de gemeentesecretaris;
- Het beoordelen of nevenfuncties van het college en de directie aanleiding geven tot verhoogde frauderisico's;
- Het analyseren van notulen, persberichten en andere openbare bronnen op mogelijke signalen van fraude;
- Het uitvoeren van een analyse van de financiële administratie om ongebruikelijke boekingen of verschuivingen tussen budgetten en kredieten te signaleren;
- Het uitvoeren van een controle op prestatielevering binnen het inkoopproces;
- Het uitvoeren van onvoorspelbare steekproeven op geselecteerde processen of transacties.

Op basis van deze werkzaamheden zijn geen bijzonderheden geconstateerd die wijzen op fraude of op verhoogde frauderisico's binnen de organisatie.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Afsluitproces
Overzicht processen
Frauderisico's
IT-omgeving
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

Ons beeld van uw IT-omgeving en innovatie in de interne beheersing

Algemeen

In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij een IT-audit naar de opzet van de algemene IT- beheersmaatregelen uitgevoerd. Dit zijn de beheersmaatregelen die uw organisatie heeft getroffen om ervoor te zorgen dat de IT-systemen betrouwbaar en integer zijn. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het mitigeren van de risico's op onbeheerste wijzigingen, ongeautoriseerde handelingen en het optreden van verstoringen met impact op de gegevensverwerking. Hierbij richten wij ons op de voor de jaarrekening belangrijkste applicaties.

Onze IT-auditwerkzaamheden hebben niet als doel gehad om te komen tot een beoordeling van de IT-organisatie of IT-omgeving als geheel, maar zijn uitsluitend gericht geweest op het verkrijgen van voldoende zekerheid ten aanzien van de continue, betrouwbare werking van de IT-omgeving en beheersing van de betreffende processen met behulp van uw systemen en data voor zover relevant in het kader van de controle van de jaarrekening.

Geef meer aandacht aan continuïteit van kennis en data

In het kader van onze controle op de jaarrekening hebben wij geen acute bedreigingen voor de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking vastgesteld. Op bedrijfskritische onderdelen constateren wij echter verbeterpunten, met name op het terrein van continuïteit van kennis en data.

Een voorbeeld hiervan zijn de gebruikersrechten. Naar onze mening loopt u hierbij een belangrijk risico omdat één financieel applicatiebeheerder beschikt over uitgebreide rechten, terwijl geen structurele vervanging is ingericht. Daarnaast zijn risicoanalyses op functies met veel bevoegdheden in het verleden niet consequent uitgevoerd, hoewel inmiddels een organisatiebrede inventarisatie gestart is. Daarom hebben wij het college aangeraden om het beheer van gebruikersrechten te herzien, functiescheiding te versterken en structureel risicoanalyses uit te voeren voor functies met uitgebreide bevoegdheden, inclusief adequate borging van vervanging en kennis.

De organisatie is daarnaast kwetsbaar door de afhankelijkheid van sleutelfunctionarissen met specifieke kennis, terwijl kritieke IT-processen nog niet volledig zijn vastgelegd. Hoewel een interne informatiespecialist wordt opgeleid, is structurele kennisborging nog onvoldoende gerealiseerd. Het vastleggen van kritieke processen en het spreiden van kennis en verantwoordelijkheden is daarom noodzakelijk om de continuïteit te waarborgen.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

U heeft ons specifieke speerpunten meegegeven

Bij de uitvoering van de controle heeft de gemeenteraad de mogelijkheid gekregen om ons speerpunten mee te geven. Dit zijn aspecten van de organisatie, bedrijfsvoering of jaarrekening die in het verlengde van onze reguliere controle liggen, maar waarover wij met meer aandacht en diepgang zullen rapporteren in ons accountantsverslag.

Voor 2025 heeft u ons via de auditcommissie de volgende speerpunten meegegeven:

- De interne beheersing bij het verlenen en vaststellen van Beleidsgestuurde Contract Financiering (BCF) subsidies
- De opzet en uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC), inclusief voorstellen tot verbetering

Interne beheersing verlenen en vaststellen BCF subsidies

Achtergrond BCF subsidies

De Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF) is een financieringsvorm voor maatschappelijke organisaties die structureel meer dan EUR 100.000 subsidie per jaar ontvangen. Het systeem koppelt langetermijnsubsidie direct aan gemeentelijke beleidsdoelen en kent prestatieafspraken met een meerjarige looptijd (meestal 4 jaar) en jaarlijkse indexatie door middel van een apart raadsbesluit. Bij een BCF-subsidie wordt een uitvoerings-overeenkomst gesloten met de ontvangende partij.

Nieuwe uitvoeringsovereenkomsten afgesloten

Hoewel de BCF bedoeld is om administratieve lasten te verlichten en beter sturing te kunnen geven, heeft de Rekenkamer Texel in het verleden geconcludeerd dat de uitvoering en evaluatie van BCF niet optimaal verliepen, mede door een gebrek aan continuïteit. Desondanks is het systeem gecontinueerd en zijn er de afgelopen jaren weer vernieuwde uitvoeringsovereenkomsten met meerdere partijen afgesloten, zoals Stichting Texels Welzijn.

VIC heeft belangrijke bevindingen bij de uitvoering van de BCF

In het controleplan van de VIC is specifiek aandacht voor de interne beheersing en rechtmatige uitvoering van de BCF subsidies. De conclusie die in het VIC rapport is opgenomen is dat de kwaliteit en volledigheid van de dossieropbouw van de BCF subsidies wisselend is, en in meerdere gevallen zelfs onvoldoende om de rechtmatigheid vast te kunnen stellen. Structurele verbeteringen in dossiervorming, het gebruik van correcte zaaknummers en het borgen van alle relevante stukken zijn noodzakelijk om de rechtmatige uitvoering van de BCF subsidieregeling te waarborgen.

Wij herkennen de conclusie en bevindingen van de VIC

Om invulling te geven aan het speerpunt van de raad zijn wij dieper ingegaan op de interne beheersing rondom de BCF subsidies. Uit deze werkzaamheden zijn dezelfde bevindingen en conclusies gekomen als de VIC in haar rapportage heeft weergegeven. Op de volgende pagina hebben wij de belangrijkste bevindingen verder uitgewerkt en adviezen gegeven om de interne beheersing van en sturingsmogelijkheden op de BCF subsidies te verbeteren.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

U heeft ons specifieke speerpunten meegegeven

Ontwikkel het subsidieproces verder door

In zijn algemeenheid zijn wij van mening dat de interne beheersing binnen het subsidieproces, waaronder ook de BCF, verder verbeterd dient te worden. Er is geen overkoepelend proces voor verstrekte subsidies, maar dit proces is belegd bij meerdere teams.

Mede door het ontbreken van een overkoepelend proces voor verstrekte subsidies wordt de juiste en rechtmatige verstrekking van subsidies niet geborgd. Een belangrijke oorzaak hiervoor is naar onze mening dat dit proces niet is ingericht in een specifieke subsidie-applicatie, maar is ondergebracht in het zaaksysteem. Dit zaaksysteem is hier echter niet voldoende voor geëquipeerd. Zo ontbreekt het aan een eenduidige autorisatiematrix en mogelijkheden om een subsidieaanvraag zowel inhoudelijk als financieel goed te volgen. Tevens kunnen in het zaaksysteem geen toereikende interne beheersingsmaatregelen worden opgenomen en bewaakt. Daarnaast heeft de VIC geconstateerd dat de registratie in het zaaksysteem niet altijd juist en volledig plaatsvindt.

Wij hebben het college aangeraden om een eenduidig proces in te richten voor verstrekte subsidies, waaronder BCF, mogelijk ondersteunt door een specifieke subsidie-applicatie. Wij ondersteunen hierbij het advies van de VIC om als onderdeel van dit proces een duidelijke checklist op te stellen waarin exact staat welke documentatie verplicht is bij de aanvraag tot vaststelling, zodat deze aansluit op de eisen vanuit de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene Subsidieverordening (ASV) Texel. Overigens hebben wij eerder in dit rapport aanbevolen om de ASV te actualiseren.

Geef maatschappelijke effecten bij subsidies beter invulling

Wij hebben geconstateerd dat bij het verstrekken en vaststellen van subsidies niet altijd voldoende oog is voor de maatschappelijke effecten die gerealiseerd (moeten) worden met de subsidie, alsmede of deze maatschappelijke effecten passen binnen het gemeentelijke beleid. De gemeente heeft in het verleden wel de maatschappelijke doelstellingen inzichtelijk gemaakt en uitgewerkt. Er worden echter nog geen keuzes gemaakt op basis van deze analyse. Als voorbeeld noemen wij de prestatieafspraken in de uitvoeringsovereenkomsten met de BCF gesubsidieerde instellingen. In alle overeenkomsten komen deze terug, maar zijn ze vrijwel allemaal algemeen geformuleerd zonder duidelijke kritische prestatie-indicatoren, normen en streefwaarden. Waar afspraken worden gemaakt om activiteiten uit te voeren, ontbreekt de koppeling met de maatschappelijke effecten die met deze activiteiten worden beoogd en moeten worden gerealiseerd.

Subsidielasten zijn mogelijk onrechtmatig als niet kan worden vastgesteld of deze de beoogde maatschappelijke effecten en (kwalitatieve) afspraken uit de subsidiebeschikking realiseren. Tevens dragen de (omvangrijke) lasten niet bij aan het gemeentelijk beleid. Wij hebben het college daarom aangeraden om in het subsidieproces meer verbinding te leggen tussen de doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten in het coalitieakkoord en het subsidiebeleid. Tevens hebben wij aangeraden om bij het verlenen van de subsidies concretere afspraken te maken met aanvragers over welke maatschappelijke effecten worden gerealiseerd en op welke wijze dit plaatsvindt. Bij de vaststelling dient op deze afspraken getoetst te worden.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

U heeft ons specifieke speerpunten meegegeven

Opzet en uitvoering van de VIC, inclusief voorstellen tot verbetering

Het tweede speerpunt dat u ons heeft meegegeven betreft de opzet en uitvoering van de VIC, inclusief voorstellen tot verbetering. Wij hebben dit speerpunt uitgewerkt op basis van het VIC plan 2025 dat gebruikt is bij onze controle, maar ook het nieuwe plan 2026.

Onze samenwerking met de VIC is goed

De samenwerking en communicatie met de medewerkers van de VIC is erg prettig verlopen. Ondanks dat het VIC-team zich nog in de opbouwfase bevindt (zie hiernaast), zijn wij tevreden over de wijze waarop de controlewerkzaamheden zijn ingericht en vastgelegd. De bijbehorende documentatie is volledig en goed controleerbaar. Hierdoor konden wij in onze controle effectief gebruik maken van de bevindingen van de VIC en zijn doublures in werkzaamheden voorkomen.

Het controleplan 2025 is verbeterd ten opzichte van vorig jaar

Onder aanvoering van de concerncontroller heeft het controleplan in opzet en uitvoering een goede ontwikkeling doorgemaakt in 2025. In het plan is een nieuwe controleaanpak gekozen, die langs vier stappen is opgebouwd:

1. Een dialoog met de proceseigenaar over het “eigenaarschap” van het proces en de eventuele ontwikkelingen.
2. Gegevensgerichte controle uitgevoerd door de VIC.
3. De bevindingen vanuit de VIC worden navolgbaar vastgelegd en leiden tot een mogelijk advies ter verbetering.
4. De aanbevelingen en het advies worden voor hoor en wederhoor voorgelegd aan de proceseigenaar.

Daarnaast zijn in 2024 met ondersteuning van een extern adviesbureau nieuwe werkprogramma’s ontwikkeld die de komende jaren verder op maat gemaakt worden.

Uw VIC-team bevindt zich nog in de opbouwfase

De medewerkers van uw VIC-team bevinden zich momenteel nog in de leer- en opbouwfase. Het team bestaat grotendeels uit nieuwe medewerkers die sinds de zomer van 2024 in dienst zijn, waardoor het team zowel inhoudelijk als procesmatig nog volop in ontwikkeling is. In de praktijk resulteert dit, logischerwijs, in een wisselende kwaliteit van controles, dossiervorming, vastlegging en het formuleren van bevindingen en conclusies. Er wordt weliswaar hard gewerkt aan het opbouwen van kennis en vaardigheden, maar de ervaring met complexe rechtmatigheidsvraagstukken en procesbeheersing is nog beperkt. Daarnaast moet de samenwerking binnen het VIC-team nog verder worden gevormd en gestroomlijnd, omdat teamstructuren, rolverdeling en werkinstructies nog niet volledig zijn uitgewerkt en ingesleten.

Om de kwaliteit van de uitgevoerde VIC-werkzaamheden te waarborgen, hebben wij in onze managementletter aangeraden om alle dossiers te laten beoordelen door meer ervaren collega’s, zoals de concerncontroller. Dit voorkomt inconsistentie in de conclusievorming en onvolledige audittrails. Dit heeft voor het grootste deel ook daadwerkelijk plaatsgevonden.

Bevindingen VIC en tussentijdse rapportage

De VIC heeft haar eindrapportage uitgebracht over 2025. In deze rapportage constateert de VIC dat de opzet van de interne beheersmaatregelen in meerdere processen als matig wordt beoordeeld, waardoor niet voor alle processen kon worden vastgesteld dat ze rechtmatig zijn uitgevoerd. Tevens blijkt dat de waarde van de onrechtmatige aanbestedingen hoger is dan de controletolerantie. Hierdoor heeft het college geen schone rechtmatigheidsverantwoording af kunnen geven over 2025.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen

U heeft ons specifieke speerpunten meegegeven

VIC plan 2026 is inhoudelijk beter dan over 2025

De concerncontroller heeft het VIC plan 2026 opgesteld en voorafgaand aan de vaststelling in de directie met ons besproken. Dit plan laat zien dat de organisatie de VIC nadrukkelijk wil verbinden met de organisatieontwikkeling onder de thema's Eilandkracht en Controlkracht. Het plan benoemt onderwerpen, zoals de basis op orde, procesmatig en rechtmatig werken, een goede administratieve organisatie, de rechtmatigheids-verantwoording, IT, privacy, fiscaliteit en samenwerking met de accountant. Ook is positief dat het plan de beweging maakt naar procesbeschrijvingen, risico-inschattingen, halfjaarlijkse controles en een samenwerking met proceseigenaren.

Tegelijkertijd is het plan nog onvoldoende scherp om zonder aanvullende afspraken te dienen als controlebasis voor de rechtmatigheidsverantwoording van het college en als bruikbare bouwsteen voor de externe accountantscontrole. De reden is niet dat de gekozen processen onjuist zijn, maar dat de vertaalslag van risico naar controlewerkzaamheden nog te weinig expliciet is. In het bijzonder ontbreken een uitgewerkte risicomethodiek, de onderbouwing van de deelwaarnemingen, de wijze van selectie, een datagedreven controlemethodiek, een concrete IT-controlagenda en een rapportagestructuur langs de drie lijnen.

Wij hebben de concerncontroller enkele aanbevelingen gegeven om het VIC-plan technisch inhoudelijk nog beter uit te werken. Daarnaast hebben we in onze managementletter enkele tips gegeven om het VIC-plan beleids- en procesmatig verder door te ontwikkelen. Deze tips zijn hiernaast weergegeven en deels al meegenomen in het VIC plan 2026.

Doorontwikkeling van het VIC-plan

Wij zien mogelijkheden om de VIC en haar controleplan beleids- en procesmatig verder door te ontwikkelen op de volgende punten:

- Een specifieke risicoanalyse en interne beheersmaatregelen per proces ontbreekt nog in het VIC-plan. Voor de organisatie heeft het toegevoegde waarde om tevens te kijken naar de doelmatigheid en de juistheid van bepaalde processen, dan wel naar processen die een afbreukrisico vormen.
- De werkzaamheden van de VIC zijn nog volledig gegevens-gericht op basis van het toetsen van hard controls in het proces. Voor de komende jaren raden wij aan om ook de soft controls onderdeel te maken van het VIC-plan.
- Betrek ook IT-risico's en IT-werkzaamheden in het VIC-plan, met nadruk op de informatiebeveiliging. De opzet, bestaan en werking van de IT-beheersorganisatie is naar onze mening een cruciaal onderdeel om een uitspraak te doen over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties.
- Betrek grote, risicovolle en politiek gevoelige projecten in de VIC
- Laat de VIC zoveel mogelijk als derde lijn opereren. Dit betekent dat de vakafdelingen de interne controles zoveel mogelijk zelf uitvoeren. Vervolgens is het aan de derde lijn om vast te stellen of de controles goed worden uitgevoerd.
- Spreidt de VIC werkzaamheden beter over het jaar heen. VIC-werkzaamheden zijn er primair op gericht om processen te toetsen ten behoeve van de interne organisatie en om op korte termijn bij te sturen. Daarom is het wenselijk dat VIC-resultaten snel beschikbaar zijn. Wij raden u aan om de planning van de VIC zo aan te passen dat voor alle belangrijke processen de bevindingen en adviezen voor de organisatie minimaal per kwartaal beschikbaar zijn.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Verslaggeving en financieel beeld

In 2026 staat de verslaggevingspraktijk vooral in het teken van een scherpere duiding van structurele en incidentele posten en van de vraag of de jaarrekening nog wel een realistisch beeld geeft van de bestuurlijke financiële ruimte.

De Commissie BBV heeft de notitie over structurele en incidentele baten en lasten geactualiseerd. Hoewel de verduidelijkingen formeel doorwerken naar de begrotingsvoorbereiding voor 2027, zijn zij in 2026 al relevant voor de beoordeling van begrotingswijzigingen, reserve-inzet en het structureel evenwicht. Tegelijkertijd is in 2026 de discussie aangezwengeld dat de klassieke BBV-kengetallen en gunstige kasposities steeds minder zeggen over de werkelijke financiële robuustheid van gemeenten. Onderbesteding, personeelstekorten, vertraagde investeringen en laat in het jaar ontvangen incidentele rijksmiddelen leiden geregeld tot jaarrekeningoverschotten zonder dat sprake is van duurzame beleidsruimte.

Voor raden, colleges en besturen van gemeenschappelijke regelingen betekent dit dat de toelichting op reserves, budgetoverhevelingen, investeringsrealisatie en incidentele baten belangrijker wordt. Voor ons als accountants verschuift het accent daardoor niet alleen naar een juiste technische toepassing van het BBV, maar ook naar de vraag of de toelichtingen voldoende inzicht geven in de houdbaarheid van de financiële positie en in de spanning tussen formeel begrotingsevenwicht en feitelijke uitvoerbaarheid.

Controle en rechtmatigheid

Op 3 februari 2026 is de *Handreiking controle aanbestedings-rechtmatigheid* gepubliceerd. Deze nieuwe handreiking maakt duidelijk dat aanbestedingscontrole niet langer als een louter juridisch detail kan worden benaderd, maar als onderdeel van de bredere rechtmatigheidsketen moet worden gezien. Contractbeheer, spendanalyse, mandatering, dossiervorming en de werking van interne beheersmaatregelen komen daarmee nadrukkelijker in beeld. In de praktijk betekent dit dat uw college beter moeten kunnen aantonen dat afwijkingen, verlengingen en inkopen buiten contract bewust zijn afgewogen en gedocumenteerd. Bestuurlijk bezien verschuift het accent daarmee van herstel achteraf naar aantoonbare beheersing gedurende het jaar.

Informatiebeveiliging en ICT

Op het terrein van informatiebeveiliging en ICT staat 2026 in het teken van voorbereiding op nieuwe wettelijke eisen en een verscherpt dreigingsbeeld. De regering stuurt erop dat de Cyberbeveiligingswet, waarmee de Europese NIS2-richtlijn in Nederland wordt omgezet, in het tweede kwartaal van 2026 in werking treedt. Voor gemeenten is dat relevant, niet alleen wanneer zij rechtstreeks onder de wet vallen, maar ook omdat de normstelling voor zorgplicht, incidentmelding en ketenbeheersing de lat voor de hele publieke sector verhoogt. Tegelijk laat het Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten 2025-2026 zien dat ransomware, datalekken en verstoringen bij leveranciers de grootste risico’s blijven. De focus in 2026 verschuift daarom van losse beveiligingsmaatregelen naar bestuurlijke weerbaarheid: zicht op kritieke processen, afhankelijkheid van leveranciers, crisisorganisatie, logging, back-ups en het oefenen van scenario’s.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Fiscale zaken: VPB, BTW en BCF

Op fiscaal terrein is 2026 geen jaar van één grote stelselwijziging, maar wel van relevante aanpassingen en een scherpere focus op de uitvoering. Dit vereist dat u als gemeente alert moet blijven op uw VPB-positie, mede omdat de Belastingdienst per 2026 opnieuw heeft gecommuniceerd welke wijzigingen in de vennootschapsbelasting gelden en de bestaande belastingplicht van overheidsondernemingen onverkort blijft gelden. Dat maakt het noodzakelijk periodiek te toetsen of activiteiten nog binnen de overheidstaak passen of inmiddels een zelfstandig ondernemingskarakter hebben gekregen.

Voor de btw is met ingang van 1 januari 2026 de vrijstelling voor schuldhulpverlening relevant. Die wijziging raakt vooral gemeenten die schuldhulp zelf uitvoeren of via verbonden partijen of opdrachtnemers laten uitvoeren, omdat de fiscale inrichting en de verhouding tot kostprijs en compensatiestromen opnieuw moeten worden beoordeeld.

Het Btw-compensatiefonds blijft daarnaast in de praktijk een belangrijk aandachtspunt, juist bij samenwerkingsconstructies, gemengde prestaties en doorbelasting binnen gemeenschappelijke regelingen. De bestuurlijke relevantie zit daarmee vooral in een goede fiscale governance: tijdige signalering, eenduidige contracten en consistente vastlegging van gekozen fiscale posities.

Mededinging en staatssteun

Voor mededinging en staatssteun springen in 2026 twee ontwikkelingen in het oog. Ten eerste is de Wet Markt en Overheid opnieuw verlengd, ditmaal tot 1 juli 2027. Daarmee blijven de gedragsregels voor overheden ook in 2026 onverkort van toepassing op economische activiteiten van gemeenten en verbonden partijen, zoals exploitatie van accommodaties, verhuur, energie-initiatieven, laadinfra of andere activiteiten op markten waarop ook private aanbieders actief zijn. Besturen kunnen zich dus niet permitteren te veronderstellen dat dit dossier stilligt; juist zolang de wet niet definitief is herzien, blijft zorgvuldige motivering van algemeenbelangbesluiten en kostprijsdoorrekening van belang.

Ten tweede geldt vanaf 1 januari 2026 voor alle decentrale overheden de verplichting om verleende de-minimissteun (steun aan bedrijven tot maximaal EUR 300.000) te registreren in het centrale EU-register eAidRegister. Dat maakt staatssteun in de uitvoering minder vrijblijvend. Subsidies, garanties, goedkope verhuur of andere voordelen die eerder pragmatisch werden afgehandeld, vragen nu om expliciete dossiervorming en registratie. Onvolledige registratie of een te lichte staatssteuntoets vormt hierdoor niet alleen een juridisch risico, maar geven ook een signaal af over de beheersing van publieke interventies in de markt.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Bekostiging en wet- en regelgeving in het sociaal domein

Het sociaal domein blijft in 2026 bestuurlijk het meest dynamische en financieel gevoelige terrein. In de jeugdzorg is begin 2026 het wetsvoorstel *Reikwijdte Jeugdwet* in consultatie gebracht, als onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd. De inzet is om specialistische jeugdzorg scherper af te bakenen en gemeenten meer te laten sturen via stevige lokale teams en hulp dichter bij het gezin. Tegelijk laat de routekaart bij de Hervormingsagenda Jeugd zien dat de financiële en inhoudelijke beweging nog niet is afgerond. Voor gemeenten betekent dit dat 2026 in het teken staat van een combinatie van transitie en uitvoering: contractering, lokale toegang, regionale beschikbaarheid en financiële beheersing lopen door elkaar heen.

Daarnaast is per 1 januari 2026 fase 1 van de *Participatiewet in Balans* in werking getreden, met meer ruimte voor maatwerk, vertrouwen en beleidskeuzes in de uitvoering. Ook de *Wet inburgering 2021* is in 2026 opnieuw onderwerp van bijstelling na de tussenevaluatie; per 1 april 2026 zijn extra gronden voor verlenging van de inburgeringstermijn geïntroduceerd, onder meer wegens gebrek aan kinderopvang en de combinatie van werk en inburgering. Voor gemeentelijke organisaties en gemeenschappelijke regelingen in het sociaal domein betekent dit dat 2026 vooral vraagt om bestuurlijke keuzes over toegang, afbakening, uitvoerbaarheid en regionale samenwerking, en minder om de veronderstelling dat extra middelen alleen de druk zullen oplossen.

Uitkeringen vanuit de rijksoverheid

In de financiële verhouding tussen Rijk en gemeenten markeert de Voorjaarsnota 2026 een belangrijk bestuurlijk moment. Omdat deze Voorjaarsnota tegelijk de Startnota van het kabinet is, zijn niet alleen incidentele bijstellingen relevant, maar ook de begrotingsregels en prioriteiten voor de komende kabinetsperiode. Voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen is dat van belang omdat veel lokale begrotingen voor 2026 en verder nog steeds worden opgesteld tegen de achtergrond van structurele onzekerheid over het gemeentefonds, specifieke uitkeringen en medebewindstaken. De landelijke discussie is in 2026 daarom verschoven van de vraag of het zogenoemde ravijn bestaat, naar de vraag hoe bestuurlijk houdbaar de lokale uitvoering nog is onder een stapeling van taken, open-einderegelingen en incidentele rijksmiddelen. Instrumenten als *de houdbaarheidstest gemeentefinanciën 2026* en recente analyses over onderbesteding laten zien dat formele begrotingssluiting niet automatisch betekent dat de financiële positie ook duurzaam is. Niet alleen de omvang van rijksuitkeringen verdiend de komende tijd aandacht, maar vooral ook de voorspelbaarheid, bestedingsdruk, uitvoerbaarheid en de mate waarin incidentele middelen structurele problematiek maskeren.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

De ontwikkeling van de Omgevingswet

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is 2026 het jaar waarin de uitvoeringspraktijk merkbaar zwaarder wordt. Het tweede reflectierapport van de Evaluatiecommissie Omgevingswet, met de titel *'Werk aan de winkel'*, laat zien dat de wet functioneert, maar dat vereenvoudiging, voorspelbaarheid en uitvoerbaarheid nog niet vanzelfsprekend zijn bereikt

Voor gemeenten is daarbij vooral relevant dat sinds 1 januari 2026 niet langer gebruik kan worden gemaakt van TAM-IMRO voor wijzigingen van het omgevingsplan. Met deze Tijdelijke Alternatieve Maatregel konden gemeenten via de IMRO-standaard het omgevingsplan wijzigen voor urgente gebiedsontwikkelingen. Gemeenten moeten daardoor vanaf dit jaar werken met de standaard STOP/TPOD. Dat maakt 2026 tot een omslagjaar waarin juridische kwaliteit, planvorming, software, capaciteit en kennisontwikkeling samenkomen. In de praktijk neemt hierdoor het risico toe op vertragingen, verschillen in werkwijze en extra druk op de uitvoeringsorganisatie.

Voor accountants en toezichthouders is vooral van belang dat deze stelselverandering niet alleen een juridisch vraagstuk is, maar ook doorwerkt in projectbeheersing, legesramingen, investeringsplanning, grondexploitaties en de betrouwbaarheid van managementinformatie over vergunningverlening en ruimtelijke projecten.

Privacywetgeving, algoritmen en AI

Ook op privacygebied is 2026 nadrukkelijk een jaar van bestuurlijke aanscherping. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft in haar jaarplan 2026 aangekondigd extra kaders te publiceren over generatieve AI en over het recht op uitleg bij geautomatiseerde besluitvorming. Daarnaast heeft de AP begin 2026 specifiek onderzoek gepubliceerd naar misbruik van persoonsgegevens door gemeenteambtenaren, met aanbevelingen voor het voorkomen en opsporen van interne datalekken. Voor gemeenten is dit een belangrijk signaal: privacyrisico’s liggen niet alleen in grote systemen of datalekken door hackers, maar ook in autorisatiebeheer, logging, intern toezicht en organisatiecultuur.

Tegelijk schuift de Europese AI-verordening in 2026 verder door naar de uitvoeringspraktijk. Voor AI-systemen met een hoog risico gaan vanaf augustus 2026 strengere eisen gelden, terwijl de verplichting tot AI-geletterdheid al van kracht is. Voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen betekent dit dat de inzet van algoritmen en generatieve AI niet langer alleen een innovatievraag is, maar ook een compliance- en governancevraag. Besturen zullen explicieter moeten sturen op transparantie, menselijke tussenkomst,

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Actuele ontwikkelingen die interessant kunnen zijn voor u

Aanpassing restwaarde leidt tot mogelijkheden voor dekking IHP

Omdat meer gemeenten te maken hebben met een hoog verwacht investeringsvolume in onderwijshuisvesting, is er bij uitvoerings-organisatie Invest-NL aandacht voor (innovatieve) financierings-mogelijkheden. Mede als onderdeel hiervan heeft de commissie BBV van Invest-NL een vraag en nadere toelichting gekregen over de toepassing van restwaarden bij circulair gebouwde onderwijs-gebouwen. Begin dit jaar heeft de Commissie BBV een antwoord gepubliceerd dat nadere duiding en meer ruimte geeft aan het toepassen van het begrip restwaarde.

In dit antwoord geeft de commissie aan dat het onder voorwaarden mogelijk is om bij de bepaling van de restwaarde, en dus kapitaalslasten, rekening te houden met hoogwaardig hergebruik van het vastgoed of de materialen gebruikt in het vastgoed. De verwachting is dat de kapitaalslasten die voortkomen uit het IHP hiermee verminderd kunnen worden, maar ook dat de administratieve last zal toenemen, omdat alle componenten van het gebouw afzonderlijk zullen moeten worden geadministreerd en gevolgd..

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2024.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van de Nota verwachtingen accountantscontrole zwaardere rapporterings-toleranties dan voor andere onderdelen van de jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- EUR 12.500 indien de omvangsbasis kleiner of gelijk is aan EUR 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan EUR 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan EUR 1.000.000;
- EUR 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan EUR 1.000.000.

Hierna hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen in het format dat wettelijk verplicht is gesteld. De belangrijkste conclusie is dat er geen fouten en onzekerheden in de Sisa-bijlage zitten.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid		**Goedkeurend**		
Strekking controleverklaring getrouwheid		**Goedkeurend**		
Sisacode	**Specifieke uitkering**	**Fout / onzekerheid**	**Financiële omvang in EUR**	**Toelichting fout/onzekerheden**
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Fout	EUR 0	n.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout	EUR 0	n.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
IenW E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Fout	EUR 0	n.v.t.
IenW E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Fout	EUR 0	n.v.t.
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout	EUR 0	n.v.t.
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Fout	EUR 0	n.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
VRO J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J17	Realisatiestimulans	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J17	Realisatiestimulans	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J55	Aanpak energiearmoede	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
VRO J94	Specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J94	Specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VRO J96B	Regiodeals 4e tranche	Fout	EUR 0	n.v.t.
VRO J96B	Regiodeals 4e tranche	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussenmedeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussenmedeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Fout	EUR 0	n.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Deze Sisa-regelingen zijn op uw gemeente van toepassing

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout / onzekerheid	Omvang van de fout of onzekerheid	Toelichting fouten / onzekerheden
LVVN L38B	Regeling specifieke uitkering convenant visserijontwikkelplan (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	EUR 0	n.v.t.
LVVN L38B	Regeling specifieke uitkering convenant visserijontwikkelplan (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	EUR 0	n.v.t.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

De belangrijkste bevindingen uit de controle van de WNT-verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de WNT-verantwoording in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: https://www.topinkomens.nl

Controleverklaring bevat paragraaf inzake overige aangelegenheden anticumulatiebepaling WNT
Met ingang van 2018 geldt een WNT-regel voor de samenloop van topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. Deze anticumulatiebepaling regelt dat de som van de bezoldigingen van iemand die uitvoerende topfuncties uitoefent bij meerdere rechtspersonen of instellingen, niet hoger mag zijn dan het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2025 hebben wij geen controle uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatiebepaling. Dit hebben wij in onze controleverklaring bij uw jaarrekening in een paragraaf inzake overige aangelegenheden tot uitdrukking gebracht.

Bijlage Wet Normering Topinkomens (WNT)	
Aantal topfunctionarissen	U heeft twee topfunctionarissen verantwoord in de WNT verantwoording over 2025. Zowel de griffier als de gemeentesecretaris hebben hun functie het gehele jaar vervuld. Dit geldt ook voor de vergelijkende cijfers 2024.
Aard dienstverband	De griffier en gemeentesecretaris zijn gedurende geheel 2025 in loondienst geweest bij de gemeente.
Betaling ontslagvergoeding	U heeft in 2025 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Wij zijn gedurende de gehele controle onafhankelijk geweest van uw gemeente

Een belangrijke kernwaarde van onze beroepsgroep is dat wij onafhankelijk zijn van het orgaan dat de jaarrekening opstelt. Bij uw gemeente is dit gewaarborgd omdat de gemeenteraad onze opdrachtgever is en het college verantwoordelijk is voor het opstellen van de jaarrekening.

Wij hebben de naleving bewaakt van externe standaarden, het onafhankelijkheidsbeleid van ETL Assurance & Overheidsaccountants en de onafhankelijkheidsafspraken met uw gemeente. Wij bevestigen dat we aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

Om onze onafhankelijkheid bij de controle van de jaarrekening te waarborgen hebben wij geen werkzaamheden uitgevoerd die buiten de kaders van onze overeenkomst vallen. Een andere maatregel die wij genomen hebben is dat alle teamleden die betrokken zijn bij de controle van uw gemeente persoonlijk hebben verklaard dat ze onafhankelijk zijn van uw gemeente. Deze verklaring is in ons controledossier opgenomen.

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Belangrijke onderwerpen en aandachtspunten die wij met u hebben gecommuniceerd

Als ETL Assurance & Overheidsaccountants vinden wij het belangrijk om u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste onderwerpen en aandachtspunten van de controle aan u hebben gerapporteerd. Dit hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Controleplan	Boardletter	Accountants-verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant.	●		
Bevestiging van onze onafhankelijkheid	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving		●	●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.		●	●
Ons standpunt over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeente		●	●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's.	●		●

Samenvatting
Jaarrekening
Informatiewaarde jaarverslag
Financiële positie
Bevindingen controle
Interne beheersing
Speerpunten van de gemeenteraad
Bijlagen
Actuele ontwikkelingen
Sisa
WNT
Onafhankelijkheid
Communicatie
Urenbesteding

Onze urenbesteding in verband met de controle van de jaarrekening van uw gemeente

Onze urenbesteding is in overeenstemming met onze verwachtingen
De controle van de jaarrekening vereist voldoende tijd en aandacht van het controleteam. Hierbij beogen we een passende verdeling binnen het team ten aanzien van de onderwerpen, kennis en betrokkenheid. Ingevolge de maatregelen “In het Publiek belang” binnen de accountancysector rapporteren wij over onze urenbesteding ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Teamlid	Begrote uren	Werkelijke uren
Partner	88	128
Manager	116	99
Controleleider	0	117
Beginnend controleleider	131	215
Gevorderd assistent	0	102
Assistent accountant	166	60
Totaal uren	**501**	**721**

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt wijkt onze werkelijke inspanning 200 uur (44,0%) af van de verwachte inspanning. Een deel hiervan wordt veroorzaakt omdat wij de controle van de jaarrekening 2025 met een volledig nieuw team hebben uitgevoerd. Daarnaast hebben we een kwalitatieve inhaalslag moeten ten aanzien van de jaarstukken en ons controledossier. Dit zijn uren die we voor onze eigen rekening nemen.

Een deel van de hogere uren is echter te wijten aan de status van de interne beheersing en het kennisniveau in de eerste en tweede lijn binnen de gemeente. De verwachte urenbesteding was berekend op basis van de veronderstelling dat de kwaliteit van de aanlevering toereikend is om de controlewerkzaamheden efficiënt uit te voeren. Tevens sloten de uren aan bij het budget voor de controlewerk-zaamheden die wij bij de aanbesteding hebben afgesproken. Op basis van de ervaringen uit de controle van vorig jaar hebben we in ons controleplan reeds het risico onderkend dat de kwaliteit van de aanlevering van de dossiers door de ambtelijke organisatie nog niet van voldoende niveau is. Dit werd door de ambtelijke organisatie onderkend. Tevens is dit besproken met de auditcommissie in de vergadering van 26 november 2025.

Tegelijkertijd zijn wij blij om te constateren dat de overschrijding minder hoog is dan we van te voren hadden verwacht. De organisatie heeft hard gewerkt om de kwaliteit van de jaarafsluiting en jaarstukken op orde te krijgen. Hiervoor willen wij onze complimenten geven.

Wij stellen voor om de urenoverschrijding te delen tussen onze beide organisaties. Dit geeft naar onze mening het beste weer dat we dit proces met extra inspanning samen tot een goed einde hebben gebracht, maar ook dat de noodzaak hiervoor een gedeeltelijke oorzaak heeft. Dit houdt in dat wij een aanvullende factuur zullen sturen van EUR 15.000 bovenop het afgesproken budget.

.txl

ETL ASSURANCE & OVERHEIDSACCOUNTANTS

Bedankt voor de fijne samenwerking